

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 2 FEBRUARI 1913.

ILLÜSTRERAD TIDNING

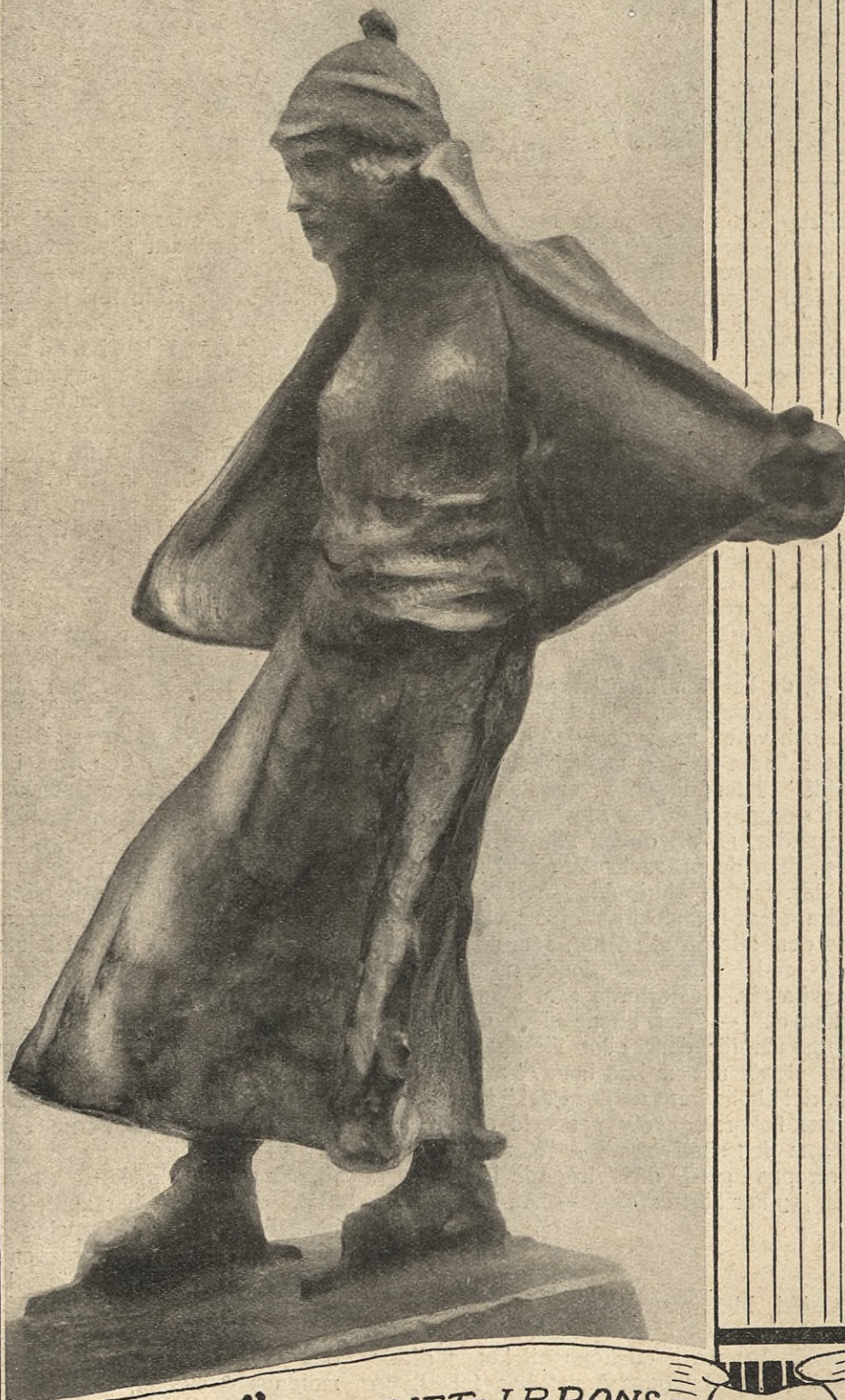
Idun

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HOGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

Iduns Hederspris

vid

Nordiska Spelen.

Ett vackert konstverk åt den bästa svenska utövarinnan af konståkning på skridsko.

NAPPT HAR EKOT AF OLYMPISKA spelens segerjubel förklingat, förrän Stockholm, insvept i den nordiska högvinterns kyla och snö, med kraft bereder sig till de Nordiska Spelen, hvilka skola hållas dagarna 7-16 februari. Det är i år fjärde gången som Sveriges hufvudstad öppnar sina idrottsterränger för dessa härdande fysiska lekar på snö och is, i hvilka olika länders idrottsutöfvare stå sida vid sida i ädel täflan. Också Idun har önskat ådagalägga sitt intresse för spelen och därför utfäst ett hederspris att tilldelas den svenska kvinna, som främst utmärker sig i konståkning på skridsko. Priset, af hvilket vi här meddela en afbildning, utgöres af en konstnärlig bronskulptur, kallad "Medvind". Det synnerligen vackra arbetet är modelleradt af bildhuggaren Carl Fagerberg, som sedan länge gjort sig ett namn som skapare af skulpturella konstverk, särskildt med motiv ur idrottsvärlden. Statyetten har varit exponerad på en konstutställning i Buenos Aires, hvarest den eröfrat silfvermedalj. Dess penningvärde är 400 kr.; dess höjd 52 cm., hvar till kommer en c:a 20 cm. hög sockel med en inskription af följande lydelse: Tidningen Iduns Hederspris. Nordiska Spelen Stockholm 1913.

"MEDVIND." STATYETT I BRONS AF CARL FAGERBERG.

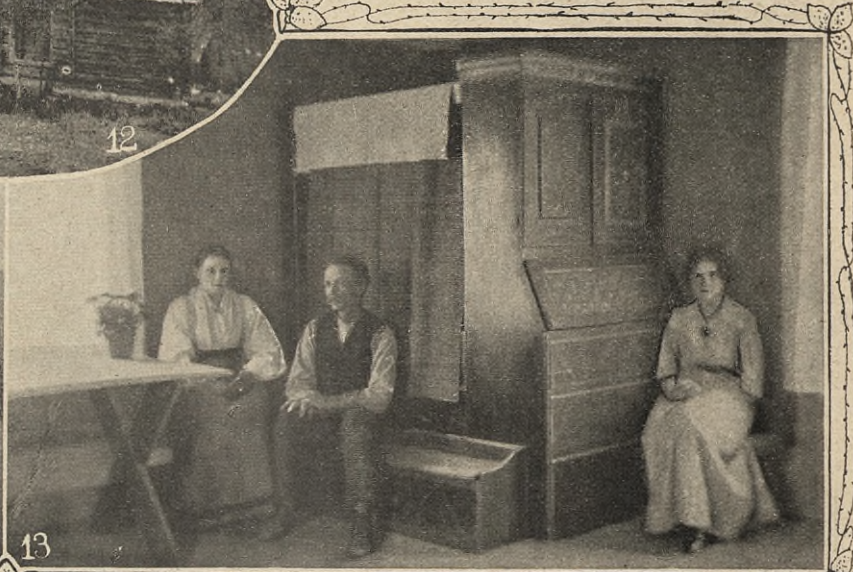
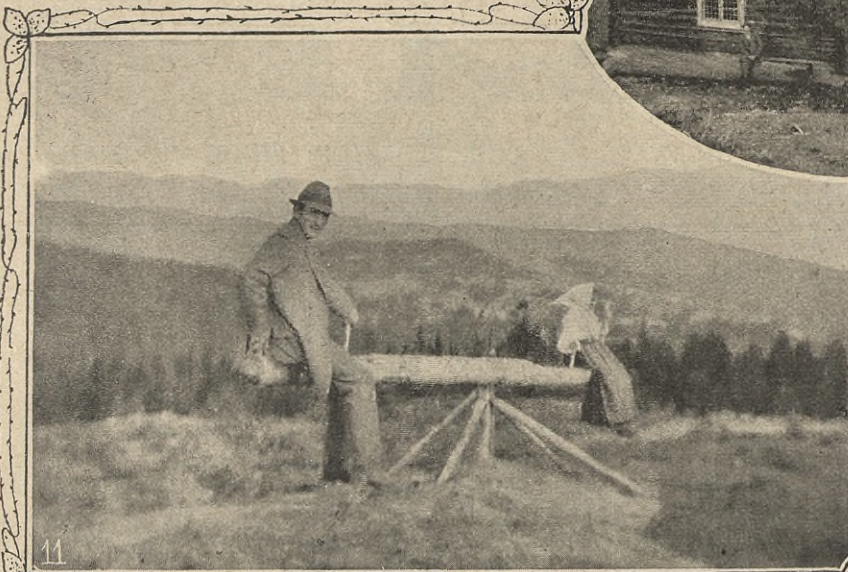
Skall byggnadsstilen
alldeles urarta å
landsbygden?

11. Carl Gudmundson i Blyberg. 12. Gudmundsons stuga i Blyberg af äkta

Från en resa i Dalarne
af
ANNA LINDHAGEN.

älderdomlig typ. 13. Jannes och Anna Mattson samt deras dotter i Gopshus by.

(Slut fr. föreg. n:r.)
UNDER FÄRDERNA I DALARNE i somras kom jag också till en by mellan Mora och Elfdalens stationer. Främlingarna stanna där nog sällan, ty den ligger ej vid allfarväg, det är en ganska vidsträckt by, och den innehar äfven värdigheten af att ha kapell. Man kan säga att flertalet gårdar där ännu voro bra nog orörda af modernitetens anda, — men alla de typiska feländringarna funnos där dock. Där fanns ock ett första försök med en villa i den mer nya moderna stil, som man nu försöker införa i skapligare anlagda egnahemssamhällen. Denna kända stil med sitt oftast brutna tak, under hvilket rummen en trappa upp äro belägna, är ju en afgjord förbättring mot glasveranda och trapphusstilen. Men mycket fördelaktigare skulle dock en förståndigt ändrad stugstil ta sig ut i en dalby och i den stora naturen ägnahemsvillan från Stockholmstrakten. Stockarna försvunno naturligtvis också utan förbarmande under brädslagning.

Jag lyckades föra in samtalet med själfva nämndeman i byn på den ömtåliga byggnadsfrågan, och han medgaf glädjande nog, att sättet att bygga nu i dalbyarna icke var till det bättre. Annars är det just så sorgligt att de inflytelserika, de som angifva tonen för hvad som anses nytt och stilig — kommunalordförande, nämndeman eller fjärdingsman i byn, eller till och med riksdagsman — att just i deras gård kan finnas byns oformligaste glaslädsutväxter. Eller det enda torn, som förstör hela byns silhuett — med ett ord hela landskapet, och som bara står där och frestar till efterföljd.

"Det vore väl lika bra om allt det brädlager som behöfdes för värmens skull, lades ini, ty stockväggar vilja de nog ändå inte ha ini stugan?" frågade jag. — "Nej, där sätta de tapeter," sade nämndeman — "och visst kunde de då för värmens skull lika bra ha alla bräderna ini, och låta stockvirket va utvändigt," tillade han. Jag fick också auk-

toritetssöd i den ännu mycket viktigare punkten, nämligen angående utbyggnaderna på stugorna. "Behöfver man nödvändigt öka ut stugan på det sättet?" frågade jag. "Nej," sa nämndemannen, "farstun och trappan tar så litet utrymme ini stugan, att det gör ingenting att ha den kvar där, och då blir det ju bara onödigt och dyrbart att bygga ut." — "Man kunde ju till och med för samma kostnad öka ut huset på längden?" frågade jag. — "Ja vars, det kunde man", blef svaret. "Eller man kan ock lägga på ett par stockvarf på höjden och höja kroppåsen, och på så sätt få sig två gafvelrum på vinden," tillade han.

De där trapphusen kunna således ej anses för praktiska — hvad behöfs då mer bevis för att döma dem till döden?

"Ja, de ha glömt konsten att bygga," fortsatte nämndeman. "Det blir ej heller så lätt och varmt nu, sedan de ej mer använda mossa som fyllning mellan stockarna, utan "dikta" eller lägga in emellan med dref. Och så inpassa de inte stockarne kilformigt i hvarandra, så att de ha tillfälle sjunka tätt ihop, utan de passa in dem rakt ned i räta vinklar, hvilket aldrig blir så tätt. Och så skära de af knutstockarne jäms väggen, och låta dem inte gå ut så här, som på gammalt vis," sade han, och visade på sina egna stuguknutar. "Karlarna som bygga nu, de kunna ej." — "Men kunde ni då inte inrätta byggskola för dem, eller försöka lite hvar lära dem, ni som kan ännu?" sade jag. — "Ja, det skulle vara en Zorn det," blef svaret. "Hans fiskarstuga där nere vid älften, den är som den skall vara." — "Har ni sett Ankarcronas gård då?" frågade jag. "Nej, men jag har hört om den, — han kan också."

Osökt blef man fylld af följande tankar efter ett samtal sådant som detta. Det finns ju kanske ännu hopp att kunna rädda stil känslan i byggnadskonst hos folket, då en och annan ännu har den kvar. Ett plan-

mässigt och energiskt arbete för denna sak, kanske icke bara skulle verka som en ljudande bjällra, utan som en stormklocka, hvilken skulle sätta fart i slumrande intresse och förstånd. Premiering af god byggnadsstil borde äga rum. Landbrukskonsulenterna skulle åläggas utbildningskurs i byggnadskonst. Man borde få tryckt praktiska anvisningar, inte bara hur man skall bygga nya gårdar, utan ock hur man skall bära sig åt då man skall ändra och öka ut det gamla. (Ännu ett arbete således till de båda ytterst välkomna "Svenska allmogehem" och "Gamla svenska allmogehem", som redan utgifvits — mycket billigt med jämförande bilder af opraktiskt och praktiskt, stillöst och stilfullt och med anvisningar hur man skall ändra.) Sak-kunniga skulle ställa till med en liten konferens i denna viktiga sak, lika så väl som i så många andra kommunala detaljangelägenheter. Man skulle försöka samla bygdernas pampar till konferensen för att påverkas, och i denna fråga ännu ofördärfvade själar för att uppbyggas och stärkas i kampen mot fulheten.

Ehuru bevisen för att intresset för denna sak ej är alldeles utdödt bland landtbefolkningens egna leder äro fåtaliga, så finns det dock fler än det ofvan relaterade. Man kan få höra ord sådana som dessa angående dumma ombyggnader: "ja, när man inte bättre förstod". Det finns till och med en och annan ute i bygderna, som formligen lider af smakförsämringen och riktigt djupt förstår af sig själf inifrån, hvad som är vackert, och som har själfständighet nog att hålla det i helgd. I Gopshus by i Mora socken träffade jag i somras en hel sådan familj. Deras ordinarie bostad ligger nära det nu fördärfvade Mora strand. Men de fara en och annan gång till den lilla gården med ofördärfvad gammaldags enkelhet, och där det finns så många Mora-sängar och Mora-skåp, som

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:	Praktupplagan:
Helt år Kr. 6.50	Helt år Kr. 8.—
Halft år > 3.50	Halft år > 4.25
Kvartal > 1.75	Kvartal > 2.25
Lösnr > 0.12	Lösnr > 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser de-
25 öre efter text.	biteras 30 öre med 20 %
30 öre å textsida.	förhöjning å särskild be-
20 % förhöjning å sär-	gård plats.
skild begärd plats.	

det tillsammans kanske ännu finnes i hela byn. Dessa inventarier hållas i stor helgd, liksom stockvirket och den öppna eldstaden. Grannarna i byn, som tyvärr hafva mycket litet kvar af de gamla härligheterna, förstå dock att säga när de komma in till Mattsons: "hur triflig I har här".

Jannes Mattson, som har verkstad vid Mora strand, och hans hustru Anna Mattson, och de af deras barn som äro fullvuxna, utgöra några af de få undantagen, som ännu både i praktik och af innersta hjärta hålla på gammal dalkultur, eller gammal förståndig kultur i allmänhet. Detta tar sig uttryck icke bara i uppskattandet af Morasängens yttre skick och inre bekvämlighet, eller af den duktigt pålagda öppna brasans förmåga att ge en af världens mest sybaritiska njutningar. De äro också förståndiga i en så praktisk angelägenhet, som att de vilja ha ett stort bord att äta vid, såsom alltid för varit brukligt på landet. Och de ömka nutidens fulliga bruk, som ej låter ett enda gammalt dalbord bestå, utan ha kanske i stugan summa två små bord. Det ena fullsatt med blomkrukor och småsaker (i st. f. att blomorna skola stå på rymliga fönsterbräden), och ett annat litet, där husfadern allenast och kanske äldste sonen kan få plats att äta medan de öfriga familjemedlemmarna få hänga vid spisen eller hvar som helst i stugan, när de skola ha i sig matbitarna. Ja, när man ser sådant, verkar det formligen kungligt, när Mattsons med sex barn slå sig ned rundt sitt stora matbord, eller när husmodern med en viss värdighet plockar fram ur hörnskåpet hemmets enkla men vackra utensilier. En sådan känsla för hvad som är vackert och praktiskt i det gamla, behöfver ju visst icke medföra någon slags konservatism. Därpå äro också Mattsons ett talande exempel, få äro som de lefvande intresserade för allt nytt af betydelse, som rör sig i tiden.

Äfven en annan må här nämnas bland dem som ännu djupt intressera sig för hvad som är vackert och som jag hade nöjet besöka i somras. Det är den unge Carl Gudmundson i Blybergs by i Elfdalens socken. Han har räddat från förgängelsen en riktigt äkta gammal stuga, inredt densamma med den största sakkunskap och smak, med alla de husgeråd, möbler och andra föremål af gammal äkta sort han lyckats hopsamla från Elfdalen. Det är en dyrbar samling och det sägs att själfve Zorn skulle kunna afundas honom ett och annat af de gamla föremålen. Han ägnar också lediga stunder från landarbetet åt musikens utöfning. Han blåser mästerligt på flöjt, och han och tre andra spelmän från byn samlas då och då i hans stuga och spela Elfdalslåtar.

När man träffar sådana människor, får man ett nytt hopp, en ny tro på att en del oändligt betydelsefulla kulturvärden, hvilka de sista decennierna hållit på att förstöra, dock ännu hafva lif, genom att man här ser dem i praktiken omsättas. Men dessa få ensamma kämpar ute i bygderna behöfva hjälp och snar hjälp att sprida intresset om detta till de andra, som hålla på att glömma att skönheten är ett lifsvärde.

Lotten von Plomgren.

Augusta Wästfelt.

En fosterländsk gärning.

ET SNART 30-ÅRIGA ARBETE som utförts af friherrinnan Lotten von Plomgren som ordförande och fröken Augusta Wästfelt som sekreterare i Svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar har i dessa dagar belönats af K. M:t med medaljen Illis quorum meruere labores.

De två sålunda hedrade damerna ha allt från föreningens bildande år 1884 beklädt de poster de alltjämt med så mycket nit och framgång sköta. Det var fröken Wästfelt som tog initiativet till föreningens bildande i en tid, då man, som hon nyligen uttryckte sig, "sof här i landet". Kvinnorna voro icke då så vana vid offentligt framträdande som nu och det var "efter mycken tvekan och ångest" hon i början af april 1883 i Allehanda publicerade en artikel: "Kvinnan och försvaret", däri hon uppmanar Sveriges kvinnor att genom handling visa, att de älska sitt fosterland. Den sömn som rådde kan dock icke ha varit alltför tung, ty kvinnorna lystrade så pass allmänt att redan år 1884 Svenska kvinnoföreningen, som den till en början hette, kunde bildas. Samma dag utfärdades ett uppprop, undertecknadt af 142 kvinnor från olika delar af landet med en varm mening till kvinnorna att lägga i dagen sitt intresse "för fosterlandets viktigaste fråga". Kvinnorna borde "genom föredöme i offervillighet öfver allt i Sveriges bygder väcka till lif och underhålla känslan för fosterlandets frihet och själfständighet, liksom för de plikter som i detta afseende åligger alla, man eller kvinna, hög eller låg, rik eller fattig". Och den meningen blef icke lämnad obesvarad. En del försmädligheter i tidningarna om "kanonkvinnorna" höll väl tillbaka en och annan, men föreningen med sina ledande damer i spetsen red ut stormen, den lyckades skaffa sig lokalkommitéer litet hvarstans i landet, som arbetade likt moderföreningen samtidigt med att väcka kvinnornas intresse för försvaret och att samla pengar till försvarsändamål.

Ser man på de resultat, som under de 30

åren åstadkommits, så äro de i allo beaktansvärda. Med 100,000 kronor har föreningen bidragit till befästade af Vaberget vid Karlsborg, 133,000 kronor ha utbetalats för inköp af mark för Boden-fästningen och 65,000 kronor ha utgifvits för stödande af den frivilliga skytterörelsen med gevär och ammunition. Föreningen tänker sig att alltjämt använda de pengar, som inkomma genom årsavgifter (å 1 kr.) och större frivilliga bidrag, till stödande af skytterörelsen.

Särskildt i Norrland, där skytteföreningarna ha svårt att existera utan ekonomisk hjälp, torde detta understöd vara välbehöfligt.

I sin senaste årsberättelse framhåller styrelsen vikten af att folket öfvas i vapnets bruk. Det finns ett, som i farans stund icke ens med de allra största uppoffringar kan åstadkommas, och det är ett vapendugligt folk. Det gäller därför att i tid vara väl beredd, i synnerhet som de senaste tilldragelserna visa, att lugnet och balansen mellan Europas makter äro allvarligt rubbade.

"Den eviga freden kommer," sade sekreteraren vid vårt besök hos henne, "men inte här på jorden."

Vore anslutningen till föreningen starkare än den är, skulle än mera verksam hjälp kunna ges. Man kan hålla med sekreteraren om att 2 öre i veckan borde vara ganska lätt att afstå till fosterlandets försvar och att de stora skarorna, som förslå något, icke ha någon ursäkt att hålla sig undan. Men fröken Wästfelt är icke den första och blir icke den sista föreningsledare, som svikits i förhoppningen att få de stora massorna med.

Det råder mest stilltje i de luftlager, där dessa åtrådda massor lefva och andas, de märka inte de vindar som blåsa åt olika håll öfver landet och som pressens barometrar konstatera. Det skall vara en mycket häfelig orkan, som känns i deras regioner så hårdt, att de söka skydd genom att gå in i en förening.

ANNU AR DET EJ FÖR SENT ATT PRENUMERERA PÅ

IDUN FÖR DET NYA ÅRET.

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfläckade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänd Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

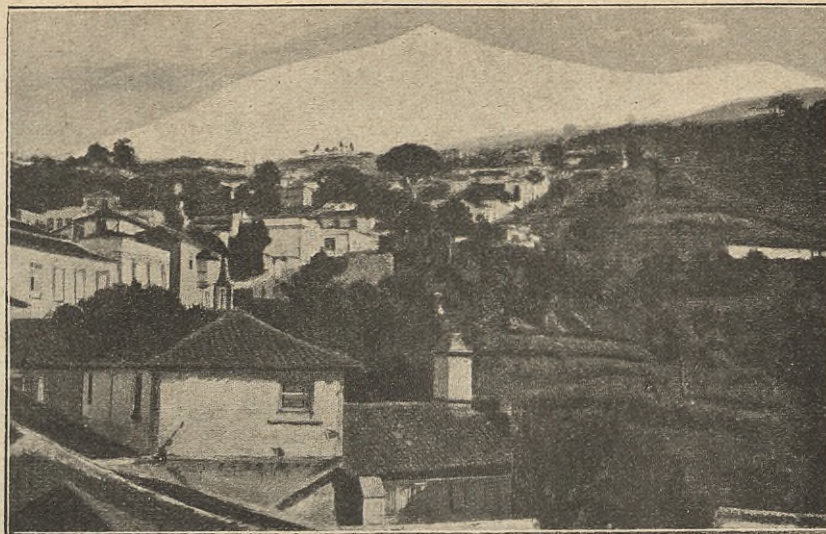
Jul på Teneriffa.

JUL MED VIDOPPNA fönster och dörrar, strålände sommar-sol och en sval och härlig skugga inne i loggian! Blommande granat-äppelträd, och först och sist de tusentals ödmjukt böjda fruktspirorna i bananplantagerna rundt om. Sådan närmade sig vår jul, och vi sätta ljus i vår gran, en ställig araucaria på rot ute i trädgården. Det blir ett göra i solgasset, ty granen mäter sina fem, sex meter i höjd. Vi kunna för öfrigt lika gärna resa en majstång — rundt om i kratten dofta rosor och violer i mängd och hela hösten och december har varit som en strålände juni eller juli hemma i Sverige.

Den gamla, goda julängeln känner sig lite vilsegången och öfverflödigt, där den söker sig fram mellan bananfältens mera än manshöga stånd — de stora, dunkelröda blommorna skäras just nu af, ty fruktspiran får inte bära mera — men ännu är det två dagar till julafton, och kanske hinner den ändå lista sig fram — en fläkt af vår nordiska julstämning.

Hafvet skummar snöhvitt efter gårdagens storm. Tusentals blommor ha ströts öfver vägarna, men det strida regn, som föll för några timmar, var ändå välkommet, och våra pelargonier glöda som nytända längs terrassens krön. Den stora bladväxten vid fontänen ser visserligen något härjad ut, men guldfiskarna ha fått en strimma sol att plaska i. Stormslitna seglare ute på redde tyckas få god hamn i den gliifrande, till brädden fyllda bassängen, som i perspektivet omslutes af oceanen, och den speglade lilla rundeln skymmer nu bort Puerto Orotavas skummande och osäkra hamnhål. Nära hundra meter öfver hafvet och den lilla staden ha vi fri utsikt mot hela den grönskande Orotavadalen, de härliga bananernas dal. Blommande grenar mötas öfverallt öfver murarna, palmer och jättelika lagerträd skugga tysta gårdar och balkonger, och araucariorna lyfta sina pagodliknande spiror kring kyrkornas svarta torn. Högt på branterna vid stranden stå drakblodträdens väldiga kandelabrar och det

Pico de Teide.

svartnade lavalandskapet därefter lyfter mot hafvet sina tusengrenade, jättelika ljus, det är den höga kaktus, som med sina blågröna toppar fångar solen i de djupaste skrefvor och ger Teneriffalandskapet dess underbaraste prägel af rikedom och saft midt i ödsligheten och torkan.

Åsnornas och mulornas klockor pingla, de stora oxvagnarna komma förbi i lång rad fullastade af bananer. I sicksack ned mot Puerto för vägen, en enda allé af ställiga feberträd, här och hvar med följe af tamarisker och pepparträd, som sluta sina mjuka grenar kring berghålorna invid. Staplarna nere vid molon bli högre och högre, och ingen förs sätta ut, ty skeppen och ångarna drifva på sin ankargrund och måste åter gå till hafs. Vågorna gå höga som hus och bryta in öfver de svarta lavaklipporna, redande en snövit bädd längs hela kusten, och vid de stupande hållarna står skummet som väldiga rimfrosthvita träd, som sakta fälla sina kronor, i en silfvervit rök, där regnbågen spänner bro från stup till stup. Öfver landskapet i öster står vulkanen Pico de Teides nära fyratusen meter höga topp, höljdt i snö — om kvällarna i månljuset tycks den hänga ned öfver dalen som en klocka af silfver och hafvets brus rundt om blir som en klocksång från ekande hållar däruppe. Ljusen från de kämpande skeppen, som inte funnit hamn eller ankargrund, fara nu som bloss utmed kustens snöhvita skumgata, som facklor till julotta — ja, i månljuset blir det hela till en dröm, medan kamelernas och åsnornas klockor pingla nere vid molon.

Nej, jag längtar inte hem. En kustbo är alltid hemma vid hvarje öppen kust. Och

För Idun af
NILS WILHELM
LUNDH.

har man nödhamn för julen, så får man vara nöjd.

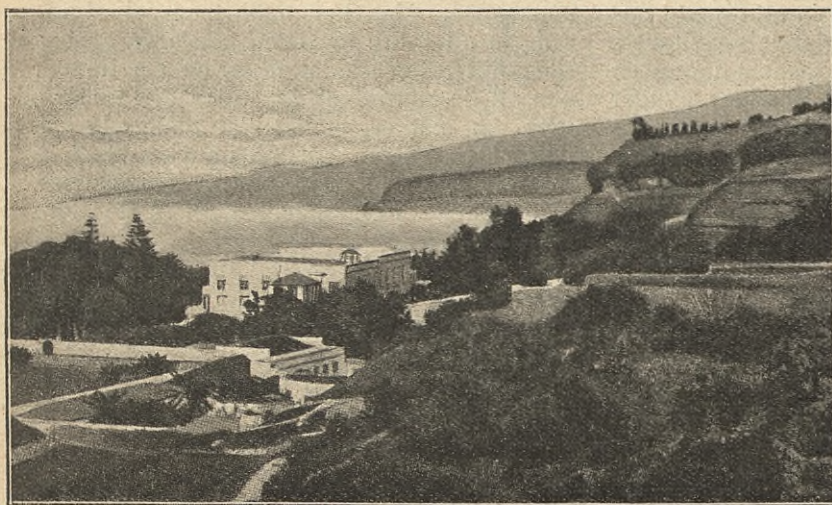
Klockan fem på eftermiddagen lyser ännu solen på vårt julträd och de hvita ljusen stå och vänta — det är lillejulafton. Månen tittar öfver bergskammen och väntar, den också — man ser redan dess stilla leende öfver den grönskande dalen, där palmer och feberträd vaja för en frisk vind och där bananfältet gå i vida vågor ända ned mot hafvet.

Jul med öppna dörrar och fönster! Julgran med fullmånen i toppen och med sjungande fåglar och brokiga, singlande fjärlilar. Rosor och violer, och närmast granen ett Santa Noce-träd (heliga nattens träd) där de hvita alnslånga blomklockorna sakta svänga af och an, utsändande sin starka doft mot kvällen!

Hvarför sakna Nordens jul, då allt gifves: hvita vägar med flammände ljus och hundra små bjällroras klang, snövidder upp mot afonstjärnan, hvita klockor på grenarna inne i månljuset, drakblodsträdens väldiga kandelabrar, kanarieakthusens grenljus kring branterna och så palmernas fridstecken!

Vinden slår om, det blir varmt mot kvällen, varmt och fläktande som framför en brasa — det är siroccon, en liten pust från ökenlanden, och Sahara är Kanarieöarnas julbrasa. Den heta vinden måste dock öfver snön, innan den når fram till Orotavadalen i väster, den har ingen tyngd sedan, den vinden, den är nog varm, men lätt som en flinga att andas.

Vi äro en handfull skandinaver, dåligt hopfogade, men ändå med godt mod hälsande julen under samma tak — de, som äro lyckliga nog att ha vänner hemma, tänka på dem och önska dem hit. Vi ha samlat oss på höjden af en gammal lavaström, som inte haft kraft nog att nå ända fram till hafvet, men som tornat upp sig till ett helt berg, som lyfter sina svarta klippor och terrassträdgårdar öfver Puerto Orotavas idyller. Vi ha vårt Casa Montana och en rymlig loggia och vårt julträd, och kringbrusade dag och natt af bränningen i den öppna värnlösa hamnen därefter, gå vi att samlas under palmens fridstecken. Vår

Puerto de Orotava.

Drakblodsträd och bananer.

För hudens vård och ansiktets skönhet
CRÈME SIMON J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

GRATIS erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktikatalog med ringmått, med tusentals juvel-, guld- och silfverpjäser illustrerade i värden till miljontals kronor. — — —
KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

julängel har gått vilse nere bland bananerna, men det är ännu endast lillejulafton, och vi hoppas, att den ska finna vägen hit upp. Vi skola fända vår gran. Den skall lysa klart öfver den lilla staden, och man ska undra därnere öfver ljusen uppe på den gamla lavaströmmens krön. Bara inte månen förslör det hela genom att kika mellan grenarna och låta ljusen komma på skam.

Man bereder sig — och detta är ofta det roligaste: Vi ha tagit vårt julbad i Atlanten och ha värmt oss och känt oss risade i den kolsvarla lavasanden, som stundom slungats upp öfver våra ryggar med de brusande vågorna. Det är som juli hemma — men kommer en regnskur eller slår vinden om till syd, kan hela vår jul gå i kvaf. En jul inomhus här är alls ingen jul, det ha vi kommit öfverens om. Få vi nu plötsligt septemberväder kommer allt att skymmas bort, klockorna på Santa Noce-trädet slitas af — de falla ju med det första, dessa underbara blommor — månen går i täta moln, och den milsvida skumgafan försvinner i natten. För min egen del tänker jag ta det med ro: Om det heliga trädets blomklockor slitas af och om våra små lyckoljus släckas, så äro väl ändå grenarna täta och lummiga nog för att kunna värna det fågelpar, som skall sjunga in morgondagen och det nya året och väcka oss med sin sång.

Så kommo ändå juldagarna med sol och måne och fända ljus i granen. Och det hela var alls ingenting märkvärdigt — ty vi hade haft tid att tänka oss det precis som det blef. Det är endast till besvikelserna i lifvet, som den mänskliga fantasien inte riktigt räcker till, trots all pessimism och de onda spådomarnas mängd. Julängeln kom, och våra barn jublade — naturligtvis kom den från Pico de Teides snövidder.

De spanska barnen nere i Puerto få inga julklappar på julafton — de få vänta till trettonafton, de! Då komma de tre vise männen på tre kameler genom staden med rika häfvor, som utdelas till alla de fattiga, ty då har Jesusbarnet fått sitt — och där är så mycket öfver i konungarnas skattkammare. De komma med aftonstjärnan genom den ödsliga flodbädden ned mot staden, och ingen stjärna är så efterlängtdad som Trettonaftons stjärna öfver Pico de Teides snövidd. En stjärna, som är att färdas långa och svåra vägar efter, som bjuder glömska åt oss själfva och stor och lindrande glädje åt de små, som suttit inne i gränderna och längtat efter paradiset. Och hela Orotavaldalen blir också till ett paradiset för dessa små, som fått sina dockskåp och tunnband och allt detta, af hvilket den största och klaraste glädjeelden kan fändas.

En festskrift.

DEN INTRESSANTA ARTIKELN "NÄR TANKEN föddes", som i det sista numret för 1912 skildrade uppkomsten och utvecklingen af Pauvres Honteux, har nu influtit som inledningskapitel i en ganska omfattande och rikt illustrerad broschyr med titeln "En fristad för gamla", som till 50-årsfesten å Pauvres Honteux utgifvits af fru Märta Ekhojf. Den skildrar icke blott utförligt anstaltens yttre öden i dess olika lokaler under åren 1862—1912; den ger dessutom små belysande interiörer ur lifvet innanför anstaltens murar, hvardagens såväl som festdagens. "Ur krönikeboken" heter ett kapitel, som innehåller intressanta och belysande utdrag ur de anteckningar, som från början förts å Pauvres Honteux öfver alla från det vanliga afvikande tilldragelser. Utförligt skildras festen på Teresiadagen och sist göres en liten skiss af "äldsta pensionären".

Elin Brandell.

En kvinnlig stipendiat.

PUBLICISTKLUBBEN HAR I ÅR för första gången tilldelat en af sina kvinnliga medlemmar ett stipendium, då medarbetaren i Dagens Nyheter fru Elin Brandell erhållit det större stipendiet ur Lars Hiertas fond, för studier i Paris, Berlin och Köpenhamn.

Fru Brandell, född Henriques, dotter till professor P. Henriques, är stockholmska, och blef student 1902. Hon aflade filosofie kandidat examen i Uppsala år 1906 och har sedan december s. å. varit fäst vid Dagens Nyheter redaktion. Hon har där varit en mycket använd medarbetare och hennes signatur Regan har återfunnits under artiklar behandlande de mest skilda ämnen. Hon var, som en hennes förman en gång uttryckte sig, färdig journalist från sin första dag på redaktionen, och hennes artiklar ha just den goda journalistens saklighet och pregnanta, lättlästa form.

Jämte sitt arbete i den dagliga pressens tjänst, som väl annars bör ha sin man eller kvinna helt, sköter hon med samma nitälskan sin plats som husmor och mor i det hem, hon äger tillsammans med sin man fil. doktor Simon Brandell, Dagens Nyheter kunnige och gemytlige utrikesredaktör.

De kvinnliga journalisterna ha samlat grundplåten till en egen stipendiefond, men det gläder dem naturligtvis icke mindre för det, att Publicistklubben visat sin uppskattning af deras insats i kårens arbete genom att tilldela en af de kvinnliga medlemmarna ett stipendium ur den allmänna fonden. Nämndens beslut var också enhälligt. Det har också för dem varit själfallet att den första kvinnliga stipendiaten skulle bli "pressens veteran", som det skämtsamma hedersnamnet inom kamralkretsen lyder, en ungdomlig veteran, för hvars duglighet de hysa respekt och som de personligen värdera.

E. W.

Dramat på Svenska Stenarna.

Af SIGURD v. KOCH.

FYRVAKTAREN PÅ FYRSKEPPET Svenska Stenarna hade just vaknat från sin middagslur och låg nu och funderade öfver sig själf och framtiden.

Saken var, att han rent af råkat bli nygift på vårkanten. Detta var ju egentligen ingenting att fundera vidare öfver, men det som brydde hans eljes kalla och lugna hjärna var hur han skulle göra med hustrun, när vakten åter började där ute i Östersjön, den tid då vår och sommar kom. Lotsverket hade ju sina förordningar. Bland dessa fanns äfven den om bannlysandet af all slags kvinnfolk på fyrskeppen. Den förordningen syntes nu fyrvaktaren alltför grym, alltför onödig. Bestod man hustrun med mat och höll henne med allt, så att inte kronan fick lida, så kunde väl inte en kristen människa se något orätt i en sådan sak. Han hade talt med kamraterna, som skulle ha vårvakten, och de hade sagt, att det var aldrig lönt att försöka. Men Isidor ville i alla fall göra ett försök med lotskapten, som ansågs äga humanitära egenskaper.

Isidor Nilsson var en kraftig, satt typ tillhörande roslagsfolket. Ett par stålgrå ögon i ett af sol och haf ciseleradt ansikte talte om vilja, energi och en viss lefnadslust, som märkbart afstäck mot kamraternas ofta vettlösa och jämnstrukna fysionomier.

Men denna dag såg han villrådig ut. Afgörandet plågade honom tydligt.

Den lilla kuststadens klockor dånade, ty det var vårsöndag och nattvardsgång och Isidor Nilsson tyckte sig i det nyvaknade tillstånd han befann sig i, se sig själf då han för några år sedan som yngling gick fram till Herrans heliga bord. Vid hans sida gick kusinen Albertina. Hon var mycket vacker och mycket rörd af andakten och det var just hon, som för några veckor sedan lämnat fader och moder för hans skull. Och nu skulle han kanske lämna henne för en hel sommar?

Klockorna dånade. Där nere i hamnen var lif och rörelse. Lotsångfartyget var i antågande, man hade redan signalerat det i yttre leden. Isidor Nilsson visste mer än väl att det skulle komma. Det var ju det han väntade på. Det var hans öde som kom.

Han reste sig motvilligt och såg genom rutan, hur röken från ångaren låg med sydliga vinden neråt fastlandet, så lade han sig igen. Det var ingen brådska. Han hade hela söndagen på sig. — — —

Ett par timmar senare stod fyrvaktaren med mössan i handen inför sin förman. Lotskapten var nytämnd, men i alla händelser en man med vyer, som besatt förmåga att skilja mellan godt och ondt, en människokännare, en vänfast, som stod på folkets bästa. När han hört hvarom fråga var, tog han sig betänksamt om hakan och sade: Nej, nu har jag aldrig hört på maken! Vill Nilsson ta sin hustru med sig ut i hafvet. Det kan jag väl aldrig tro.

— Jo, sade Nilsson, för hemma kan jag ju inte lämna henne. Där tar di henne ifrån mej.

Lotskaptenen sade: Nå hur tror Nilsson att det går ute i hafvet då?

— Åjo, där skall jag väl sätta till och hålla styr på dom, svarade Nilsson, det tror jag mig om.

Pellerins Växt-Margarin **ersätter**
det finaste mejerismör.

Det låg fillförsikt öfver Isidor Nilssons anletsdrag, när han yttrade dessa ord och lotskapten måste småle.

— Ja, men lotsverket tycker inte om äktenkap där ute i Östersjön. Nilsson bör veta och besinna det.

— Men för en gångs skull, sade Nilsson, jag skall låsa in henne, hon skall aldrig synas uppe, bara för en gångs skull — se, vi har ju varit gifta i endast nära veckor.

Allt fortfarande höll Nilsson mössan i handen och för att förtydliga sina ord pekade han och gestikulerade med den ut i tomma luften. Lotskapten stod lyst en stund.

— Näja, sade han slutligen, för en gångs skull, men inte längre än en månad, längre kan jag inte ta på mitt ansvar. Men jag afråder för Nilssons egen skull. Det kommer att bli knepigt, tro mig.

— Den saken sköter jag nog, svarade Isidor Nilsson förtröstansfullt, för jag låser in henne, det är hvad jag gör, jag låser in henne, så att jag har henne för mig, och här skall ingen komma och snoka, det skall jag nog bli man för.

— Ja, lycka till då, sade lotskapten med en min, som tydde på kännedom om mänskliga förhållanden och lidelser, men tag dyrkfria lås, det råder jag till.

— Dyrkfria lås va de, ropade den förtjuste, i det han tog däckstrappan i två steg och gick att omtala den oväntade nyheten för sin älskade. — — —

Och nu gå vi fram några veckor i tiden.

Långt där ute mellan himmel och haf har Svenska Stenarna legat och stampat i nätter och dagar. Det är en mycket blåsig vår, blåsigare än det brukar vara och drifis har passerat inom synhåll flera gånger. En månad har gått efter stationeringen, men någon lotsångare har ej synt till. Det blåser för hårdt.

Här ligger nu Svenska Stenarna som en gungande värld för sig. Inom dess röda sidor rymmas nio människolif, åtta mäns och en kvinnas. Öfver däckat spolar hvarje sjö med ett hväsande dån och ej ett lif synes till. Såge man ej den svaga kabysröken, som skvallrar om kaffe och människor, skulle man tro denna flytande röda boj i hafvet obebodd.

Sex hafstrutar stå som en stjärnbild öfver korgmastens topp och spana efter föda. För hvarje sjö knycker fartyget de grofva kättingarna så att skummet yr. — Öde — ensamt, utsatt endast för Gud faders öga ligger skeppet här midt i blåa Östersjön. Och i dess botten framleva människorna sitt lif. Någon gång kommer ett fartyg. Man hälsar med flaggan. Man vinkar, man skrattar kanske ett tag. Och så strax ligger skeppet lika ensamt, lika öde och man går ned igen — för blåstens skull — för att spela kort eller läsa ett kapitel ur fyrmästarens evangeliska postilla eller betraktelser öfver tillvaron och döden och lifvet efter detta.

Det är de gamlas sysselsättning. Men de unga ha fått annat att tänka på, allt sedan fyrvaktarebruden kom inombords.

Till en början gingo de omkring och bara sågo på denna fridlysta helgedom, som icke blott var tilltalande, utan äfven strålande i deras ögon. Hennes ansiktsfärg var äppleblommans, hennes ögon liknade blåklintstjärnor, hennes mun var som skifvor af stora nymogna körsbär.

Till en början sågo de — bara sågo. Men när tiden led, blef seendet dem till en plåga, och när Isidor om kvällarna låste in sig och bruden i skeppskahyften, blef lifvet dem till bitterhet och leda, och de rufvade i sina sinnen och blefvo dolska i sina tankesätt.

Så gungade tiden fram. Det blef värre och värre för Isidor. Det hjälpte knappt att

låsa numera. Man nästan bröt sig in hos honom. Isidor var inte dum, men hur klok han än var, fanns där allid någon som var klokare. Och rätt som det var öfverraskade han en kväll andre maskinisten i skeppskahyften.

Den första stora scenen, inledd med resonemang och avslutad med intensivaste slagsmål uppspelades nu i det gungande fartyget och liksom i en biograffilm gick det undan med handlingen — ljus ifrån däckskyligheten låg ner öfver de agerande personerna, fördeladt, mättadt öfver hela scenariet. — Hafvet bestod musiken.

Och så hade då Svenska Stenarnas första drama börjat — långt ute mellan himmel och haf, mellan gungande, rödmålade väggar, i frihet för alla nyfikna blickar under ett tomt, endast af vatten öfverspoladt däck, belyst blott af Gud faders allseende öga. —

Det var första akten som gick. Men innan ridån efter tredje akten skulle sänkas, hade sådana saker inträffat att Isidor på allvar bad till vår Herre om lotsångarens snara ankomst.

Själftva föremålet för denna strid, den väna fyrvaktarbruden, tog det hela märkvärdigt lugnt. Hon hade visserligen aldrig någon drömt om att bli så uppskattad medan hon var i land, men när det nu inträffade, fann hon sig till Isidors förfäran ej alls illa berörd af det hela och hon snarare uppmuntrade än afskräckte massan af beundrare.

De gamla började sluta upp med sin läsning vid dessa för dem alldeles ovanliga uppträden och hela fartygets manskap stod som en man på vakt kring den undersköna Albertina, hvilken numera iklädt sig alla tillgängliga prydnadsföremål, för att bli än mera vacker och åtråvärd.

Isidor bannade och svor öfver flärden, men när frun förklarade, att det var för honom hon klädde sig, hade han intet att säga utan då gick han bara upp i skansen och grät. Så långt hade det gått.

Men han vågade aldrig gråta länge i taget, ty vips kunde det komma någon in i kahyften och då blef det scener i det oändliga. —

Det tycktes som om hafvet aldrig ville lugna. Det var en evig storm, som rullade utanför Sveriges kuster och Isidor kunde inte falla hvarför Herran nödvändigt ville förgöra honom.

En dag framme i andra månaden syntes en rök stiga upp vid horisonten där nere i väster.

Det blef genast dödyst ombord. Hafvet hade verkligen lugnat. Det var lotsångaren, som kom med post och proviant.

När lotskapten en timme senare lyckats angöra fyrskeppet, hade stormen nästan alldeles bedarrat — gråsvarta moln hade dragit upp på den förr så klara himlen, stjärnan med hafstrutar hade i oro skingrats och man kände några stora tunga droppar falla öfver däck och skanstak.

Det första lotskapten observerade ombord på Svenska Stenarna var en människa som sprang rundt fartyget som besatt af en ond ande. Ingen mera fanns på däck och det var ej svårt att igenkänna Isidor Nilssons färd, förvidna och halft vansinniga anletsdrag. Han sprang i små stötvisa språng. Så stannade han ett ögonblick, räckte upp händerna i någon sorts åkallan samt fortsatte kretsloppet. Regn började falla öfver den stackars människan.

När lotsångaren var inom rophåll, föll han nästan på knä och skrek:

— Herre Gud, ta bort min hustru, för Jesu Kristi skull ta bort henne!

Lotskapten hade genast förstätt hvad

klockan var slagen och när han gick ombord, var det i den fasta öfvertygelsen att få skåda allvarsamma ting.

Nere i akterkahyften voro alla församlade i en stor, mörk klunga. På ena britsen låg en kvinna orörlig, på den andra en man med omslag kring hufvudet. Ingen talade. Man hörde blott fyrvaktarens tramp på däck. Fartyget rullade ännu svårt i dyningen. — En dörr framme i skansen slog då och då.

Lotskapten kom i en luguber stämning och nöjde sig med en kortfattad fråga: — Hur många döda?

Ingen svarade.

Då gick han in och kände på mannens hjärta. Det slog märkbart, fastän svagt.

Så kände han på kvinnans hjärta. Det slog starkt. Hon sof bara.

Han såg sig omkring.

Tre britsar hade mist hvar sin plank, bordet var bräckt och duk, glas och tallrikar på golfvet — en blomkruka med en urvräkt växt låg strax intill en blodpöl, som hade formen af en stjärna.

Så gick lotskapten på däck för att tala med Isidor Nilsson.

Där uppe fanns ingen människa.

Man sökte rundt fartyget, ropade, spejade i vattnet utmed sidorna.

Ingen Isidor Nilsson kunde upptäckas.

Då skrek någon från lotsångaren och pekade nedåt lä, och se! Där syntes något arbeta sig fram genom sjöarna.

Då blef det strax ett myller på däck. Ett par man sprungo som kaffor ner i jollen och rodde strax ut mot den förtviflade människan, som tagit sig orådet före att hoppa i sjön för att simmande komma ifrån sitt helvete. Här låg han nu och sam af och an, fullständigt ifrån sig, och när de ville taga honom ombord, dök han eller sparkade som en häst.

Efter ett svårt arbete hade man honom då stufvad nere i akterkahyften bredvid de öfriga personerna i dramat.

Där somnade han strax våt som en hund, utmattad intill döden — och tillsvidare befriad från ett pinande förhör angående dådet och dess orsaker.

Men lotskapten samlade fyra man och utan att säga ett ord pekade han på den sofvande kvinnan, som nu låg i sina ljufvaste drömmar med ett rosigt småleende och bländhvita tänder lysande i den röda körsbärsmunnen.

Så togo de henne alltjämt sofvande och buro henne ut i storbåten och rodde henne fram till lotsångaren. Hon bara smålog hela tiden. Karlarna voro bleka af att bära ljufligheten och voro nära att tappa henne i fallrepet. Men lotskapten tog fram sin största nyckel och med den låste han in henne i matsalongen med dubbla lås. Där fick hon ligga och drömma bäst hon gillte. Nu skulle hon inte komma mera oro åstad för denna gång.

Så gick han upp på däck och kommenderade: full fart framåt!

Det regnade hårdt, när lotsångaren med sin farliga last vände in med tolf knops fart mot den lilla kuststadens torn och tinnar.

Svenska Stenarna låg där ute som en grå skugga öfver det oroliga hafvet. Då och då såg man ett hvitt brott, som kastades fram öfver dess sidor — så försvann det alldeles ur sikte — öde — ensamt mellan himmel och haf låg det stampande fartyget, pustande i i dödsjön med rykande järnkättingar och med korgmasten dystert pekande mot de framtågande molnbankarna.

Regnet flöt i strömmar ned öfver den gråa, oroliga Östersjön.

“Gudarnes hemligheter.”

(Esoterisk folkning af Greklands mytologi.)
Af MARY KARADJA.

PRINSESSAN MARY KARADJA, DEN KÄNDA svenska författarinnan, numera bosatt i London, var nyligen på besök i Stockholm och höll då några föreläsningar i en del salonger om betydelsen af de grekiska gudasagorna — utdrag ur ett arbete hvarmed hon f. n. är sysselsatt. Dessa uppläsningar slogo lifligt an, hvarför prinsessan erbjöd Idun nedanstående brottstycken ur desamma hvilka torde intressera våra läsare att taga del af.

I. Danae.

NLIGT SAGAN VAR DANAE en konungadotter, som innesluts i ett koppartorn, emedan oraklet förkunnat att hon skulle framföda en son, hvilken en dag skulle komma att beröfva hennes fader lifvet.

Men Zevs hade varseblifvit den fångna jungfrun och älskade henne. Han inträngde till henne i form af ett guldregn. En son blef frukten af gudens förening med jungfrun. Denne son, som undfick namnet Persevs blef sedermera Medusas baneman och den fångna Andromedas befriare.

Okunnigheten har på krassaste sätt tolkat denna vackra saga. Man har betraktat legenden om Danae och det gyllene regnet som ett galant äfventyr af den lättsinnige Zevs. Guldregnet har uppfattats såsom mut, tack vare hvilka den frikostige älskaren lyckades skaffa sig tillträde till den sköna prinsessan.

I sanning en vidrig folkning!

Det är ej förunderligt att Olympens invånare af de första kristna betraktades såsom onda andar, då antikens djupa och underbart vackra allegorier blefvo så groft missuppfattade.

Se här Danae-sagens verkliga innebörd, sådan den var känd af fornlidens invigde.

Denna legend är helt enkelt en variation på återlösningens evigt enahanda tema.

Danae (liksom Psyche) betecknar själen, hvilken är af konunglig börd. Koppartornet, hvori hon är innesluten, är den fysiska kroppen. Fängelset framställes såsom varande af koppar, emedan denna metall i fornliden var helgad åt Venus. Det är sinnligheten, som fjälfrar själen vid jorden.

Danae är älskad af himmelens konung. Återlösaren har korat själen till sin brud. Han som är ljuset, nedsänker från ofvan en gyllene våg, som intränger i det mörka fängelset. Materien förändligas... ”Jungfrun” — det är den a hj ä r t a t — befruktas af en gudomlig stråle... Kristus födes i själen. Men hvarhelst den nye Adam uppenbarar sig, där måste den gamle Adam dö. Det högre jaget måste tillväxa; det lägre aftaga. Danaes son är korad att beröfva hennes fader lifvet: Gudasonen måste tillintetgöra allt det djuriska hos människan. Han är den starke hjälten, som upptager kampen med syndens drake och afhugger Medusas hufvud.

Sagan om Danaes guldregn är en profetia om Bebådelsen. Hellas vise ägde kunskap om återlösningens mysterium... Äfven de bidade löftets son.

II. Psyche.

Skönast af alla de grekiska sagorna och förvisso en af de bäst kända är sagan om Amor och Psyche.

Konungadottern Psyche är ej tillstadd att skåda sin höge brudgum, som blott besöker henne om natten. Hon öfverträder förbudet och betraktar honom vid det fladdrande skenet af sin lampa. Hon spiller brinnande olja på den slumrande Guden, som vaknar och förlörnad öfver hennes olydnad flyr och öfvergifver henne. Psyche irrar därefter länge omkring, ensam och värlös, ständigt förföljd af Aphrodite. Men då hon omsider nedsligit till Hades och där upphämtat vatten ur en brunn, vinner hon tillgift och blir för evigt återförenad med Amor.

Det grekiska ordet Psyche betyder, som vi alla veta, själ. Själ är dotter till den store konungen i himmelen. Psyche är den brud som All-kärleken utkorat åt sig från tidernas begynnelse. Men den själ allena är värdig att förenas med gudomen, som skänker brudgummen ej blott genkärlek, men framför allt lydna och tro.

Under jordelivet följer den evige sin glans för vår blick. Han uppenbarar sig blott för sina utvalda ”i drömmar och nattliga syner, då de hvila på sina läger”, såsom det står i Skriften. Psyche får ej med våld tvinga sig till kunskap om den eviges väsen... Hon måste bida stilla den timme då hon varder förunnad att skåda gudomen — ej längre dunkelt som i en spegel, men klart uppenbarad i all dess härlighet.

Har Psyche ej kraft att bida och förtrösta, då viker Herren ifrån henne; tviflets dimma höljer hennes blick och brudgummen försvinner ur hennes åsyn.

Hon irrar omkring förföljd af sin dödsfiende Aphrodite, ständigt plågad af dennas två tjänarinnor, Pothos och Himenos, d. v. s. längtan och trånad, den sinnliga kärlekens oskiljaktiga följeslagerskor.

Befrielsens timme randas först då själen upphört att ålrå något af det som jorden har att bjuda, — kärlek, guld, makt och ära.

Då nedstiger Psyche själfmant till Hades: Själén varder invigd i de stora mysterierna. Sedan hon uthärdat skärseldens kval och blifvit luftrad i den brinnande ugnen, varder själen förunnad att släcka sin först i sannings brunn och hon får fylla sin tomma skål med det eviga lifvets vatten.

Den skålen är ett ödmjukt och förkrossadt hjärta. Men den skålen måste vara alldeles tom, då den nedlägges på Altaret för att af Kristi egen hand omdanas till en Kalk, ett heligt kärl, hvori den kristallklara drycken kan iskänkas.

Och Psyche återvänder till jorden med den skatt hon eröfrat i Hades djup, och sedan hon skänkt den kostbara drycken åt en förstående mänsklighet, blir hon för evigt återförenad med den bidande brudgummen.

III. Venus Anadyomene.

Det ligger mycken visdom förborgad i den grekiska legenden om Venus Anadyomene.

Hon erhöill detta namn emedan hon — enligt sägen — föddes af hafvets skum. Detta begrepp har i alla tider tilltalat skaldernas sinne. Det förefaller så vackert och poetiskt! Den skumborna gudinnans lof har förkunnats i alla tonarter.

Låt oss nogare taga denna myt i skärskådande!

Venus, den sinnliga kärlekens gudinna, säges vara född af hafvets skum. Hafvet är kvinnans symbol. En af den heliga jungfruns titlar är Maria Stella Maris (Maria, hafvets stjärna).

Den egyptiska hieroglyfen för ordet kvinna var tre öfver hvarandra ställda våglinjer.

Hvad är skummet? En flyktig, obeständig

formation, som under vissa omständigheter samlas på Oceanens yta.

Venus har icke uppstigit ur det kristallklara hafvets djup: hon är ytans barn! Skummet samlas bland lidelsens bränningar, men det är dess öde att förr eller senare skingras af himmelens vind. Så länge hafvets yta är befäckt af skum, kan det ej uppfylla sin mission och spegla det eviga ljuset från ofvan.

Men då Venus tvingats att fly, då uppstiger Maria ur djupet med Kristusbarnet i famnen likt solen ur hafvets sköte, när natten är förliden.

Då vika skuggorna undan, ty det randas en ny dag...

Kvinnornas enighet.

I HA I DESSA DAGAR SETT ett glädjande exempel på huru som kvinnornas uppdelning i partier med mycket skilda syften och åskådningar icke hindrar dem från att samarbeta, när det gäller att protestera mot en orättvisa, som hotar att drabba deras kön.

Det var det enastående förhållandet att folkpensioneringskommittén i sitt förslag brutit folkets solidaritet och placerat kvinnorna i en särklass med genomgående sämre villkor, som förmått icke mindre än femton kvinnoföreningar med Fredrika Bremerförbundet i spetsen att inbjuda till ett protestmöte, hvilket dock på grund af den stora tillströmningen blef två. Bland dessa föreningar funnos nog sådana, hvilkas medlemmar personligen alls icke berördes af förslaget, det var alltså solidariteten med de redan förut sänsta ställda och nu i förslaget ytterligare undanskjutna kvinnorna som här fick ett vackert uttryck. Åtgärden att ge kvinnorna 23 % på sina afgifter medan männen få 30, att rubricera den gifva i hemmet arbetande kvinnan som medellös och tvinga henne ner i den lägsta pensionsklassen med de minsta statstillskotten, att stämpla som invalider äfven de änkor, som icke kunna försörja sig och barnen samtidigt med att de sköta hemmet — allt detta hade uppväckt en allmän indignation, om hvilken man får hoppas, att den icke vid frågans behandling af regeringen och i riksdagen blir obeaktad. Det bör inte vara behagligt för en demokratisk styrelse att besluta tvärt emot de orepresenterades vilja.

Både principen att behandla män och kvinnor olika och de grunder hvar på förslaget stödde sig: kvinnans större lifslängd, tidigare invaliditet och mindre behof, blefvo grundligt kritiserade af aftonens talarinnor: fröken Anna Åbergson, d:r Karolina Widerström, fru Agda Oslund och fröken Gertrud af Klintberg. Inga starka ord fälldes af dem, det behöfdes icke, fakta voro alltför talande. Man fick en överblick af kvinnornas ställning i samhället, som sträckte sig vidare än aftonens ämne, och man fick stoff till många betraktelser.

Jämförelsen med Norge, där kvinnorna ha medborgarrätt och där ett samtidigt framlagdt förslag ingen skillnad gör mellan man och kvinna, denna jämförelse är knappast nödvändig, för att vi skola se sammanhanget mellan det svenska förslaget och kvinnornas saknad af politisk rösträtt. Må efter detta ingen mera fråga, hvarför kvinnorna önska rösträtt och hvad de skola göra med den!

E. W.

LANDTBRUKSAKADEMIENS 100-ÅRSFEST

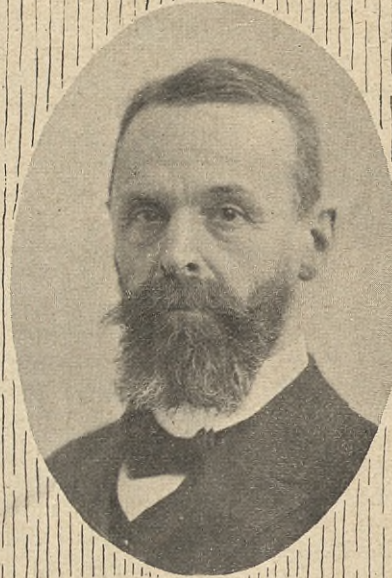
I DESSA DAGAR har Landbruksakademien fyllt 100 år. Efter att på förslag af kronprinsen Karl Johan ha inrättats den 28 december 1811, installerades nämligen akademien i sitt arbete den 28 januari 1813 I de samtidigt med instiftelsebrevet stadfästade stadgarna lyder en af paragraferna sålunda: "Academiens bestämmelse är att fända och sprida upplysning för att befrämja undervisningen, uppmuntra idogheten, stadga erfarenheten, lätta utöfningen och afhjälpa hindren i alla delar af Landthushållningen i Fäderneslandet."

De flesta stockholmare torde nog känna till Landbruksakademien experimentalfält, som ligger utefter Djursholmsbanan och där akademien har sin huvudbyggnad och sitt innehållsrika museum. Särskildt är museet, som förestås

1. Utsikt af Experimentalfältet år 1842. 2. Centralanstaltens jordbruksinstitution. 3. Centralanstaltens botaniska insti-

GREFVE L. DOUGLAS
AKADEMIENS PRESES.

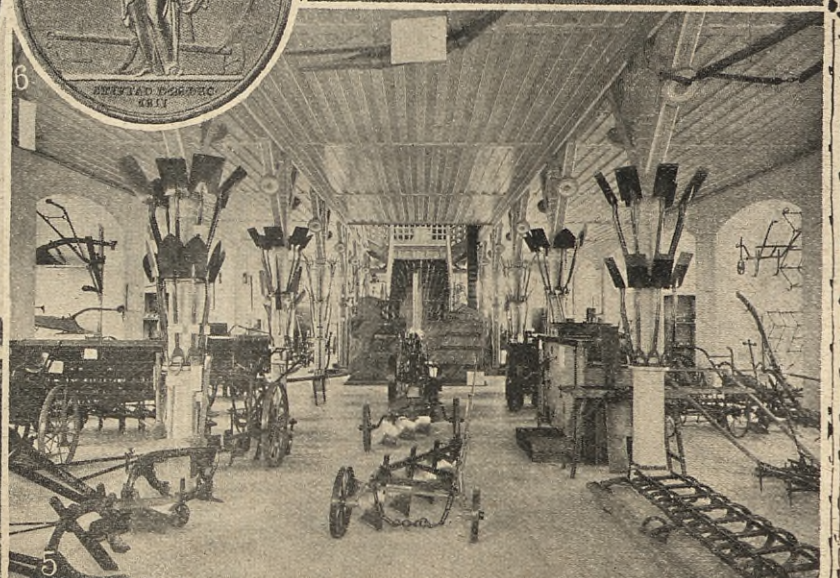
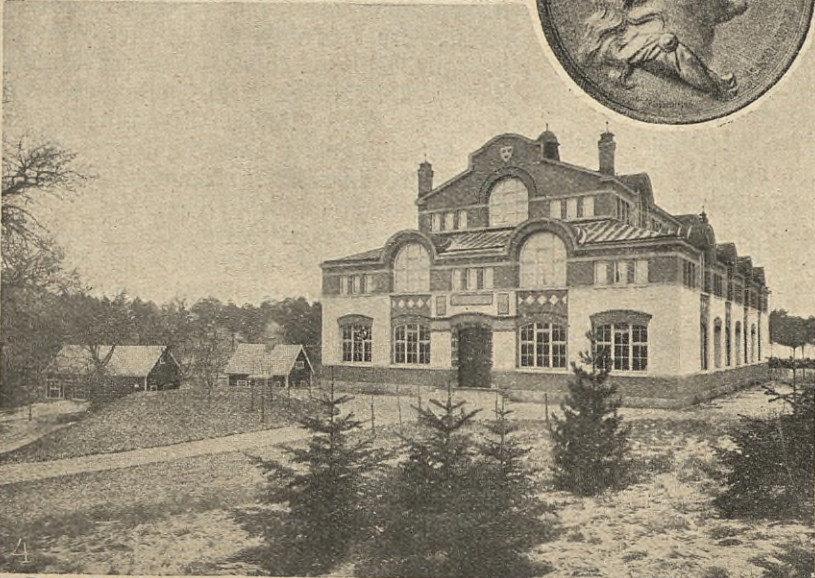
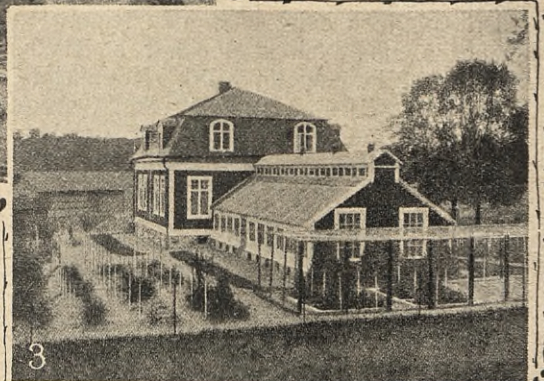
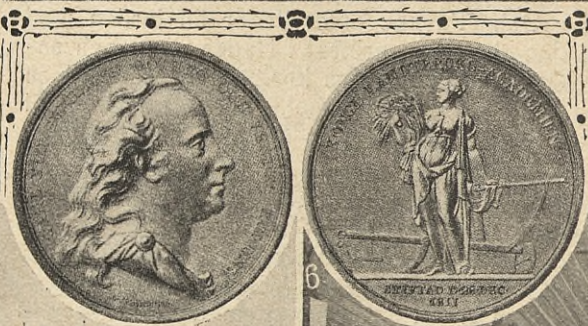
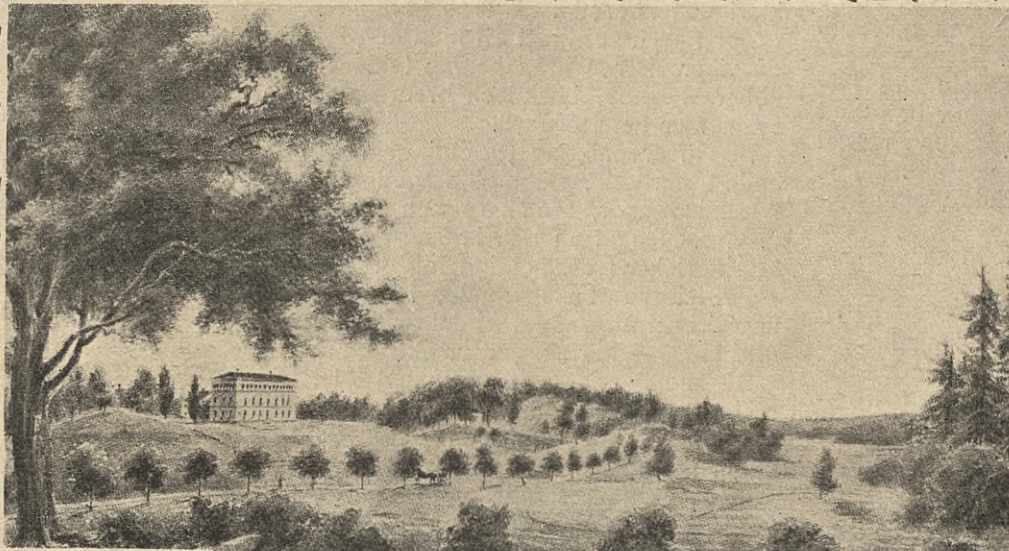

PROFESSOR
H. JUHLIN-DANNFELT.

af akademien sekreterare, professor H. Juhlin-Dannfelt, af stort intresse och innehåller bl. a. den fullständigaste samling modeller till äldre och yngre landbruksmaskiner och redskap något museum i Europa har att uppvisa.

Till jubileet utkom en volymstark och rikt illustrerad festskrift utarbetad af professor H. Juhlin-Dannfelt, hvori dels ges en överblick af Landbruksakademien historia, dels skildras den svenska landthushållningen under nittonde århundradet. Själva jubileumsdagen firades med en höglidssammankomst å børsalen och avslutades med en festbankett å Grand Hotell. Ett stort antal in- och ulländska samfund och korporationer voro inbjudna och hedrade festen genom sina särskildt hitresta representanter.

tution. 4 o. 5. Landbruksakademien museum, exteriör och interiör. 6. Landbruksakademien medalj.

MODERNA KLOSTERARBETEN.

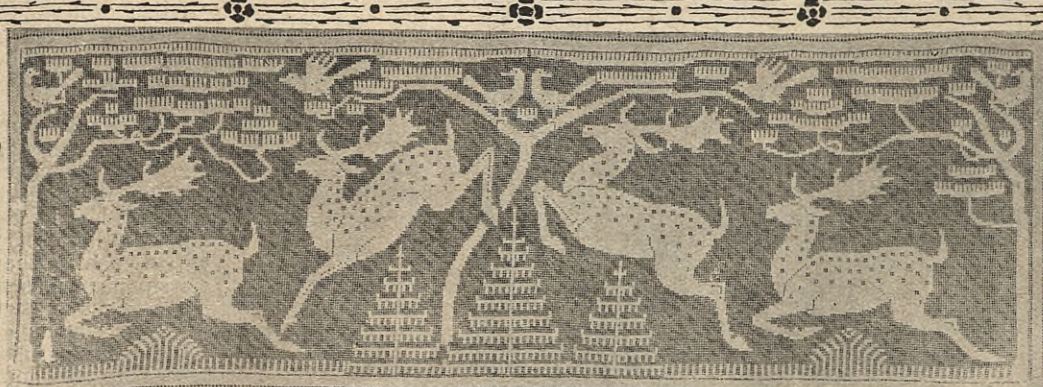
I HALLINS KONST-handel utställer fru Maja Alvin från Vadstena en vacker samling af sydda och knutna klosterspetsar, apterade till olika moderna ändamål.

År 1908 började fru Alvin syssla med dessa spetsar efter studier af fotografier från Cluny-museet. Med tillhjälp af förstoringsglas uttogs den invecklade tekniken, som dock ännu bjuder på utvecklingsmöjligheter. De första mönster som användes, voro kopior af gamla arbeten; men fru Alvin

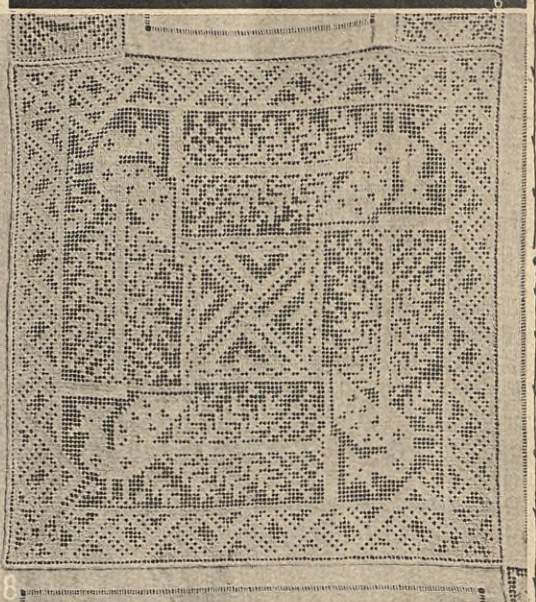
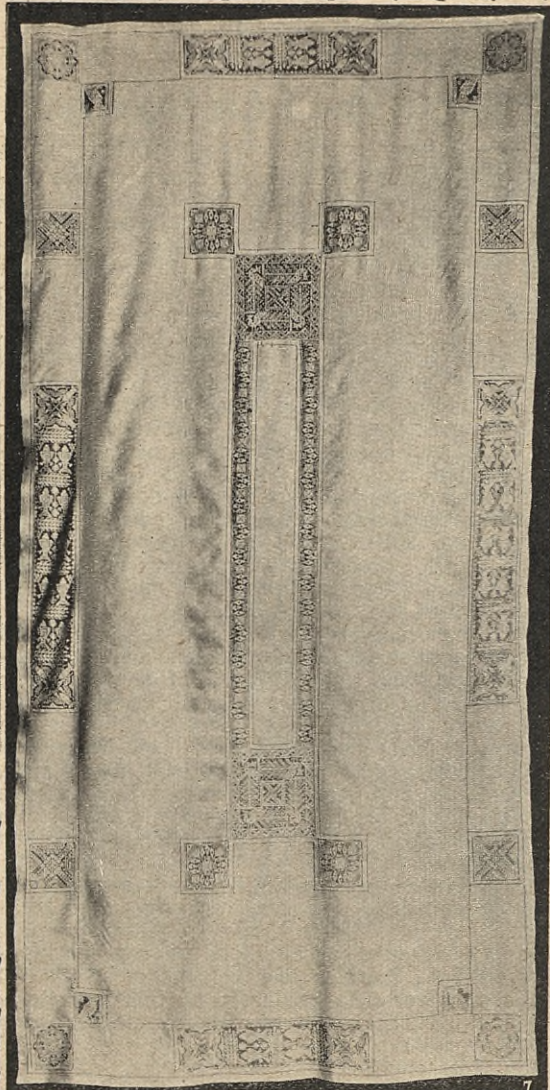
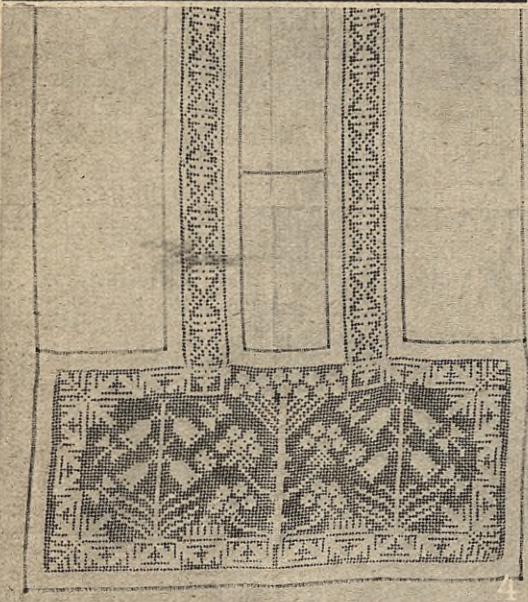
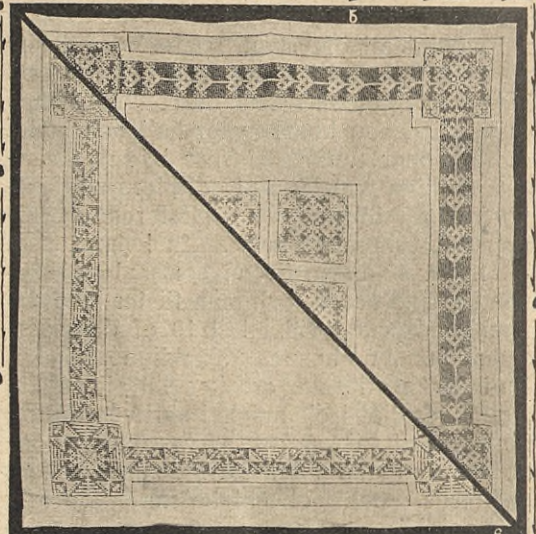
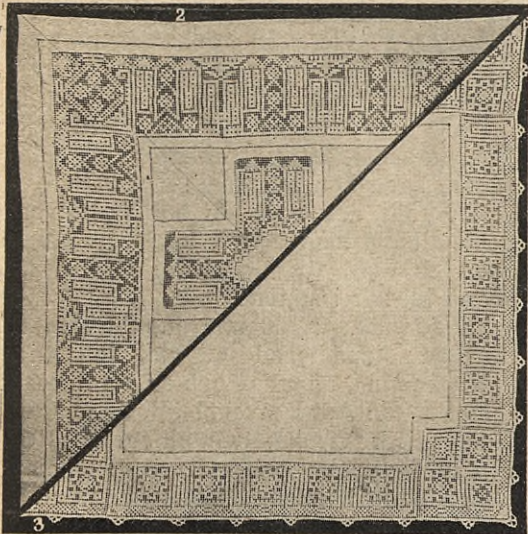
enligt fru Alvin befin-gats af den — i Vadstena med omnejd — befinliga framstående skickligheten i utförandet af knytning, spetsar, hålsöm m. m.

För att vinna den rätta elegansen åt dessa knutna och sydda klosterspetsarbeten, fordras prima material samt omutlig stränghet och noggrannhet i utförande af såväl spetsar som montering.

Det säges ofta att fålamod nu saknas för forna tiders "Klostervärbeten", men dessa arbeten visa till fullo, att så icke är

MAJA ALVIN

öfvergick dock snart till kompositioner af konstnärer och ritade dessutom själf. Spetsarna ha å utställningar väckt mycken uppmärksamhet och ha rönt god afsättning. Denna framgång har

1. Hjortar, portjär, komponerad af Aage Rose. 2. "Glimt", komp. af Maja Alvin. 3. Duk med handspets, komp. af Maja Alvin. 4. "Blålockor", detalj till bordlöpare af Maja Alvin.

förhållandet. — Ett besök i Hallins konsthandel bör därför intressera alla älskare af kvinnlig slöjd och bör resultera i förvärfvandet af någon prydnad för toaletten eller det festliga bordet.

5. "Många hjärtan", komp. af Selma Giöbel. 6. "Sländor", komp. af Selma Giöbel. 7. Praktduk (motiv: fåglar, fiskar o. kräftor), komp. af Selma Giöbel. 8. Detalj till 7. A. Backlund foto.

Fru Ida Gavell-Blumenthal ("Delsbostintan") med barn.

En hemmets bok.

HAG TROR DET VARA MÖJLIGT att öfvertyga en kvinna om att hennes kunskaper i allmänhet äro ganska måtliga, till och med att den mat hon kokar ej är alldeles som sig bör, men det är absolut icke möjligt att öfvertyga henne om att hon icke är fullkomligt hemmastadd i konsten att vårda och uppfostra sina barn. Mödrarnas kunskap i denna konst hvilat helt och hållet på traditioner... Ortens fruar bilda tillsammans en lifen platsloge af det stora uppfostringsfrimurarsällskap, i hvilket rangen bestämmes af barnens antal. En kvinna, som födt t. ex. 14 barn, är en sorts stormästarrinna i denna orden, och man fäster icke det ringaste afseende vid i fall 10 af dem omkommit under hennes skickliga händer. Långt ifrån att söka orsaken till ett sådant sorgligt resultat i okunnighet skrives det på räkningen af Försynens outrannsakliga vishet, som i alla tider varit den mänskliga dumhetens och okunnighetens yppersta täckmantel."

Detta citat är hämtadt ur en för ungefär 30 år sedan prisbelönt skrift om flickors uppfostran. Hvilken förändring har ej utvecklingen fört med sig. Vår tids unga flickor sitta inne med ett afsevärdt mått af kunskaper i fysiologi, hälsolära och allmän hygien, och många ha praktiskt utbildat sig i barnvård. Inte minst stor är skillnaden i fråga om tillgänglig populär litteratur, med anvisningar om såväl moderns egen vård, under det hon väntar den blifvande världsmedborgaren, som om både det friska och det sjuka barnets.

En mycket beaktansvärd handbok på detta område är Om våra barns fostran och vård af doktor Moritz Blumenthal.

På ett koncist och ändå mycket lättläst sätt berör författaren en massa hithörande företeelser, och hans bok är ett verkligt vademecum för oerfarna mödrar. Det är klart, att det späda barnets uppfödande, såväl det naturliga som det artificiella, intar en framstående plats i doktor B:s bok. Dock yttrar han om det senare: "Är det en odelad glädje för barnläkaren att högt och ljudligt tala om digifningens välsignelse, så är det ingalunda ett nöje att tala om den konstlade eller artificiella uppfödningen. Det måste dock ske, och ledsamt nog rätt utförligt, ty förhållandena äro ännu tyvärr sådana, att det är nödvändigt att gifva mödrar en något så när god inblick i de detaljer, som stå i samband med denna del af barnvården."

också här — i likhet med hvad som skett i kapitlet om afvänjningen — lämnades några dietanvisningar, här på lämplig sjukmat.

"Den handledning, som här erbjudes, framställer hvad en skolad erfarenhet gifvit vid handen som det förständigaste i fråga om friska och sjuka barns vård och utelämnar lyckligtvis de kvasivetenskapliga utläggningar, med hvilka en del populära författare äflas att belasta sina arbeten", har en fackman yttrat om doktor Blumenthals bok.

Till slut må nämnas det utmärkte illustrationsmaterialet, nämligen en bild af den från Ystad till Haparanda högtuppskalfade Delsbostintan och hennes och författarens sex barn. Så antagligen kommer boken för den skull att finna marknad hos mången, som inte drömt om att sköta små barn. Ty hvem vill inte ha ett konterfej af "Stintan"!

G. L.

"Silhuetter från Sverige".

EN ENGELSK JOURNALIST, MISS Eihel Hargrove, som i somras besökte Sverige, har utgifvit en ganska diger, vackert utstyrd och illustrerad bok "Silhuettes of Sweden", som hon förhoppningsfullt sänder oss till anmälan. I betraktande af den svärmiska beundran författarinnan hyser för vårt land och folk och den klokhet hon ådagalägger, när det gäller att locka sina landsmän till Sverige med tal om jakt, sport och kurhotell, känns det svårt att icke kunna ge henne det beröm hon helt visst anser sig ha förtjänat.

En silhuett har alltid sin begränsning, det medges villigt, men dess berättigande ligger just i den uppfattning hos klipparen af det karaktäristiska i föremålets proportioner, som den skall vittna om. Och det är här miss Hargrove syndar betänkligt. Disproportionerna mellan den vikt och det utrymme hon ger sina upplysningar och deras verkliga inbördes värde äro groteska. Med beundransvärd flit har hon samlat ett otal af fakta, men de stå där hjälplösa och sammanhangslösa mot en bakgrund af den blankaste okunnighet, om hvilken man smått misstänker, att den icke kan vara lokalt begränsad. En god journalist kan åtminstone alltid i ett främmande land tillämpa de regler om kontroll af uppgifter, om misstro mot generella omdömen, fälda af den första bästa, om hufvudsakers ställande i första planet, hvilka han följer i sitt hemland — om han lärt dem.

Två hvarandra motsatta, bägge ur samma goda hjärta stammande afsikter, kan man märka i boken. Dels vill miss Hargrove gärna framhålla huru svenskarna äro ett riktigt bildadt och kultiveradt folk, hvars sociala institutioner i vissa fall t. o. m. öfverträffa Englands, ett folk med betydande industri, med framstående vetenskapsmän och en modern kvinnörförelse. Men samtidigt vill hon för engelsmännen understryka, att Sverige samtidigt är ett ganska exotiskt land, som kan bereda turisten en del öfverraskningar. Här

Att sköta sjuka öfverhufvudtaget och isynnerhet sjuka barn är ingen lätt sak för en oerfaren. Af särskild betydelse synes mig därför det kapitel vara, som handlar om barnsjukdomarna och det sjuka barnets vård. Skulle jag vilja göra en anmärkning — eller rättare uttala en önskan för en kommande upplaga, så vore det att

finns vilda och öde trakter, blomsterängar och otaliga sjöar, vildt att jaga, laxar att fiska, ett pittoreskt folk, som går i nationaldräkt, dekorerar sina husgeråd, stöter i lurar och sofver under djurfällar och som ganska nyligen smälte det sista baket barkbröd.

I den groteskt förkortade öfversikten af svenska historien får man veta, att Gustaf II Adolf när 30-åriga kriget utbröt (!) fick brådtom att försvara sitt lands gränser hvarunder han lyckades att införa disciplin bland sina trupper. Strax därpå stupade han i slaget vid Lützen. Punkt och slut. Den okritiske läsaren kan lätt få den föreställningen att publicistklubbens utfärd år 1912 till Saltsjöbaden spelat en större roll i Sveriges historia än Gustaf II Adolfs strid för den lutherska läran, något som stämmer rätt bra med uppgiften att Oscar II:s guldbrolopp är ett af de största minnen, som hugfästas inom Riddarholmskyrkans murar.

En missaktning, som icke stämmer med författarinnans välvilja i öfrigt, visar hon genom att felstafva så godt som alla namn. Vår kära Esselde har t. ex. fått sitt hederliga namn förvanskadt till Leijonhusfond Aldesparre. En del å, ä och ö äro instrodda på mäfo får gengens skull.

E. W.

Hur fästet blef taget.

Berättelse af HELENA NYBLOM.

(Forts.)

MED ANNA TALADE HAN INTE men det är ju ganska vanligt, att värd och värdinna inte samtala sins emellan när de ha gäster.

I alla fall lade Viveka inte märke därtill, och då Gösta efter middagen genast försvann, sade hon till Anna:

"Af allt det goda du har fått, tror jag dock att din man är det bästa. Vore han ännu en ogift yngling skulle jag rent utaf kunna bli kär i honom."

"Skada då, att du inte såg honom förr," svarade Anna med ett litet kallt leende. "Men kom nu, så gå vi och se på hästarna."

Det roade Anna mycket att visa alla sina skatter för Viveka, och allting tycktes ha fått ny betydelse och nytt värde, sedan en annan hade kommit, tillsammans med hvilken hon kunde njuta af all härlighet.

Efter kort tid infunno sig flera af Vivekas syskon, därefter andra släktingar, och småningom blef slottet fylldt med gäster. Alla ville gärna komma och se det sköna, praktfulla stället och det fröjdade Anna att samla många beundrande vänner omkring sig. Från morgon till kväll redo herrar och damer ut och in öfver vindbryggan. Rummen genljödo af musik och sång, och till sent ut på natten dansade man i riddarsalen, där hundra vaxljus brunno i de tunga kristallkronorna.

Gösta var den älskvärdaste af värdar, tänkte på alla och allt, och hans börs tycktes aldrig bli fömd, fastän Anna ställde stora fordringar på hushållet.

Man både lyckönskade och afundades Anna för allt som hade kommit på hennes lott och ingen anade att allt inte var, som det skulle vara.

En sommarnatt då det dansades uppe i riddarsalen, smög sig ett ungt par ned för slottsrappan för att promenera ostörda bland blommorna under slottet. Då fingo de se en skepnad i månskenet, som satt orörlig under tornet och såg ut öfver sjön. "Ser du!" hviskade den unga fröken och klängde sig fast vid sin älskades arm. "Hvem sitter där? Kan det vara ett spöke? Man säger att det spökar här på Halla."

"Det är ju herr Gösta," hviskade den unge mannen tillbaka. "Han dansar aldrig."

De unga tu vände sina steg åt andra hållet, men herr Gösta blef sittande orörlig

och såg ut i natten medan klangen från violiner och harpor blandad med ljudet af danssteg och skratt strömmade ut från de öppna fönstren.

*

Mot hösten kommo ännu flera gäster till Halla. Också under sin ungarstid hade Gösta brukat inbjuda de adliga herrarne från granngodsen till jakt. Hans skogar voro fulla af villebråd, och det hade blifvit en häfdvunnen sed, att när de första hornsignalerna ljödo till tecken, att jakttiden hade börjat, redo många unga män från alla håll emot Halla. Nu då Gösta var gift, togo de sina fruar med sig, och snart var slottet så fullt med gäster, att hvarje sofrum var upptaget. Flera af damerna deltog i jakten, och i spetsen för dem alla red alltid Anna själf, som var en lika utmärkt jägarinna, som hon förstod att styra sin häst mästerligt.

De andra damerna, som blefvo kvar på slottet medan jakten pågick, roade sig med sömnad och läsning, spelade ring på borggården eller sutto timfals och småpratade bland blommorna vid sjön.

Middagsbordet blef beständigt längre och beständigt större blef afståndet som skilde Gösta och Anna. De talade aldrig samman. Anna var en liflig och språksam värdinna som det roade att se sig omgifven af många olika människor, hvilka alla kappades om att ägna henne sin hyllning. Och Gösta föreföll också munter och glad. Ja, han kunde ibland vara så uppsluppen att Anna med förvåning iakttog honom. Mötte hon då hans blick, såg hon en djup och färande sorg inne i hans goda ögon. Hon kände väl då en plötslig smärta, något som liknade samvetsagg. Allt hon gladde sig åt, var ju hans gåfva. Alla dessa människor lefde på hans bekostnad, all denna rikedom och skönhet, som omgaf henne, hade han åstadkommit; och hur tackade hon honom därtör?

Hon visade honom inte mera vänlighet, än hon visade en af sina tjänare. Men hon vågade inte ge honom minsta tecken på godhet. Tänk om han skulle missförstå henne och tro, att hon börjat älska honom!

Jakttiden var nästan slut, och blott några få människor voro ännu kvar på Halla, då Gösta en dag satt i sitt arbetsrum och skref. Då knackade det på dörren och en tjänare anmälde, att en kvinna önskade att tala med honom. "En besynnerlig, mörk och trasig kvinna," sade tjänaren, "som såg ut som en tatterska."

"Låt henne komma in," sade herr Gösta, och strax efter inträdde kvinnan i rummet. Hon stannade vid dörren, och Gösta betraktade henne noga. Hon var klädd i trasor, men hade ett eldrött kläde kring det svarta håret och stora guldringar i öronen.

"Hvad vill du mig?" frågade Gösta, som inte kunde minnas sig ha sett henne förut. Hon neg ödmjukt och sade med en djup röst och ett främmande uttal:

"Jag kommer för att erbjuda min ringa hjälp."

"Hjälp?" upprepade Gösta. "Jag behöver ingen hjälp."

"Är det alldeles säkert?" sade kvinnan och log. Hennes stora svarta ögon hade fått ett försmädligt uttryck.

"Hvad skulle det väl vara som du kunde hjälpa med?" frågade han förvånad.

"Ni är en mäktig och rik man," svarade hon sakt. "Ni har jord och borgar, hästar och kreatur, ni har skogar fulla af villebråd och kistor fulla med pengar. Men det är något ni inte har, och för hvilket ni skulle vilja ge alla era härligheter."

Gösta svarade inte, men han lyfte hufvudet och såg barskt på kvinnan.

"Ni svarar inte," sade hon. "Och det behöfs inte heller. Jag vet, att det är sant. Men se, jag har kommit för skaffa er den skatt ni suckar efter. Om ni vill lyda mig, så skall jag kunna ge er en dryck, som vänder den stolta fru Annas hjärta till er. Blott hon får smaka några droppar af min trolldomsdryck, så kryper kärleken henne i blodet, och ni blir henne lika kär som ni förut varit henne — — —"

Hon fick inte tala slut, ty Gösta reste sig i hela sin längd. Han var rent af förfärlig att skåda.

Ansiktet som annars blott uttryckte lugn och godhet, glödde af harm.

"Hvad pratar du, eländiga kvinna!" ropade han och knöt händerna. "Hvad vet du väl om min hustru, hvars namn du inu är värd att nämna? Och skulle det än vara sant, hvad din leda mun säger om henne, så var säker om, att aldrig skulle jag vilja vinna henne genom sejd och trolldomskonster. Ut med dig! Ut, du skabbiga hynda! Jag skulle kunna låta kasta dig i slottets fängelse. Jag skulle kunna öfverlämna dig till rättens tjänare att brännas som en trollpacka, hvilket du är. Men jag låter dig gå. Bort, så fort du kan och göm dig för mänskliga blickar! Och kom ihåg, att hvad jag än gör, det gör jag på Guds makt och som en orädd riddersman. Aldrig skulle jag söka hjälp i djäfvulens konst." Gösta gick öfver golfvet emot kvinnan, och så grym och sträng var han att skåda, att hon skyndade lätt som en katt ner för trapporna, kilade öfver vindbryggan och försvann i skogen.

Men Anna hade hört Gösta ropa. Aldrig förr hade hon hört hans röst låta så, och hon skyndade emot honom, då han kom ner på slottsgården.

Han var mycket blek och darrade i hela kroppen.

"Gösta, hvad är det? Hvad har hänt?" frågade hon och lade handen på hans arm. Men då skedde det besynnerliga, att han strök bort hennes hand och sade i sträng ton:

"Ingenting! Låt mig vara!"

Och därmed gick han bort öfver vindbryggan. Anna stannade och såg efter honom. Hon knäppte ihop händerna och hviskade: "Han kan bli ond. Förfärligt ond; Gud låte honom aldrig bli ond på mig!"

*

Kort därefter lämnade de sista gästerna Halla, och höststormarne började härja skogarna. — Anna stod i fönstersmygen i ett af de stora rummen och luftrade ut.

Sjön låg ödslig och grå, och däromkring stodo bokskogarne vissnade. Några träd hade redan fällt alla sina blad. Hon kände sig sorgsen och ensam, och hennes tunga sinnesstämning bragte bittra ord på hennes läppar. Gösta kom just in och gick genom rummet. Hon vände sig emot honom och sade med en röst som darrade af vild lust att sära: "Jag leds till döds vid att jämt skåda ut öfver denna dystra sjö. Hemma vid Kullaborg sprungo vågorna högt af glädje eller stridslust, i denna pöl rör det sig knappast, om det än stormar i luften. Jag vände den vore en fager äng, där man kunde tumla sin häst eller plocka blommor om våren. En dag skall du få se att jag dränker mig i det mörka vattnet."

Gösta bet sig i läppen, men han sade helt lugnt:

"Om du hellre vill se grönt gräs än skimrande vatten, så vore det väl inte så omöjligt att förvandla sjön till en äng."

Anna svarade honom blott med ett litet hånfullt skratt. Hon vände sig raskt på klacken och lämnade rummet. Men få da-

gar därefter kom bud från Annas far. Torvald Då hade blifvit illa sjuk och önskade se sin dotter. I stor ångest sprang Anna till sin äkta herre och bad att få resa genast.

"När kommer du åter?" sade han blott.

"Det beror på min far," svarade hon. "Nu kan jag inte säga det."

"Men du kommer väl åter!" sade Gösta långsamt och högtidligt.

"Visst kommer jag åter," svarade Anna. "Om inte förr, så när sjön har blifvit en äng," tillade hon och log.

Den dag Anna lämnade Halla, åtföljd af ett litet följe beväpnade män, samt hennes färna, stod Gösta på borggården och hjälpte henne stiga till häst. Han talade inte, men han såg så sorgsen och olycklig ut, att det gjorde Anna ondt om honom.

"Han måtte älska mig mycket högt," tänkte hon och räckte honom handen. Han höll den litet längre än han brukade och sade ännu en gång medan han vände sitt bleka ansikte emot henne.

"Du kommer ju åter?"

Hon nickade till svar och galopperade ut öfver bryggan, men då hon kommit ett stycke från slottet, vände hon sig ännu en gång. Högt på en sten nära bryggan stod Gösta och viftade farväl åt henne. Hon kunde inte längre se hans ansikte, men tydligt såg hon hans ungdomliga manliga gestalt upp emot luften. För första gången märkte hon, att han var vacker, och länge vände hon sig på hästen och lät sin slöja vifta farväl till honom.

Då Anna kom till Kullaborg, var hennes far redan bättre, och åsynen af hans kära dotter gaf honom snart hälsan åter. — De första veckorna var Anna lycklig att vara hemma. Hon sprang omkring vid hafvet, red ut öfver de höga vidderna och kunde aldrig se sig mätt på den stora utsikten uppe från tornet på borgen.

"Det är någonting annat än den inneslängda vrå af världen, där Halla ligger begrafvet," sade hon. "Jag vill aldrig dit mera." Men för hvarje dag blef vädret vildare. Det blåste kallt, kallt från sjön, hafvet svartnade och vrålade med hvitt skum på vågorna.

"Hu, jag fryser," sade Anna och kröp nära elden i den stora salen, där hennes far alltid satt. "På Halla är det varmt och godt, till och med under de strängaste vinterdagar." Dessutom kände Anna sig mycket mindre fri här i sitt barndomshem än på Halla.

För hennes far var och förblef hon alltid hans lilla flicka, hans barn, som han kunde befalla öfver och som fick lof att lyda. Ty så mycket fadern än höll af Anna, hade hon ändock alltid fått böja sig för hans vilja. Att nu höra hans bestämda ord: "Du skall komma!", "Du skall gå!", "Du skall arbeta!" "Du skall hvila!" behagade henne inte. Torvald Då kunde aldrig tröttna på att läsa eller höra läsas, och timmarna på vinterkvällarna föreföllo Anna oändliga, då hennes far läste högt för henne i astronomiska eller andra lärda skrifter, som särskildt voro honom kära. Medan han läste, vandrade hennes tankar vida omkring till alla de glada festerna på Halla. Någon gång tänkte hon väl också flyktigt på Gösta, men underligt nog drömde hon om honom hvarje natt. Hon såg honom då alltid stå på stenen vid vindbryggan och vifta farväl till henne, som den dagen, hon red bort hemifrån; och hon kände en besynnerlig smärta, som liknade hemlängtan. I drömmen försökte hon vända sin häst och rida tillbaka, men hon kunde omöjligt få den ur stället.

(Forts.)

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

OMSÖRSFULLASTE ARBETE.
STILFULLA MODELLER.
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser
hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

**Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl**

Gyllenhammar

**Gif barn den bästa näring och de
växa upp till friska människor.**

**Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.**

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 2-8 FEBR. 1913.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingsflundror med pressad potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te med giffilar. Middag: Sparrispuré; kokt piggar med holländsk säs och potatis; kalstekt i ugn med legmyer och salader; mosspudding med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; omelett i form; kaffe eller te. Middag: Dillkött på får med potatis; nyponsoppa med vispad grädda och skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalf (rester från söndag) med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk jordärtskocksuppuré med stekt bröd; gädda stekt i filéer med pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynvälling; pannstekt sill med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Hönshälsing med ris; lingonpäron med grädda.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; höns i majonnäs (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; syltpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sillsalad med skarpås; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; saftkräm med vispad grädda.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med senapssås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Panerad fläsk med potatismos; kakaoris med mjölk.

RECEPT:

Strömmingsflundror (f. 6 pers.). 36 strömmingar, 2 tsk. salt, 1 knippa persilja, litet dill, 90 gr. smör.

Till panering: 2 msk. mjöl (20 gr.), 1 ägg, 1 msk. vatten, 2 msk. stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.) eller 2 hg. flöttyr.

Beredning: Strömmingarna förberedas på vanligt sätt, bredas ut, beströs med salt och få ligga 1 tim. Persiljan rensas, sköljes, klappas in, hackas fint, vrides i en duk och blandas därefter väl med smöret. Persiljesmöret formas till en rulle, får stelna och skäras i 18 skivor. Två strömmingar läggs mot hvarandra med skinnsidan utåt och en skivva persiljesmör emellan dem. De doppas först i mjölet, därefter i ägget, vispad med vattnet, och vändas sedan i stötta skorpor. Flundorna stekas i smör eller flöttyr 8-10 min. på hvarje sida, uppläggas på varmt fat, garneras med persilja och serveras med pressad potatis som frukosträtt.

Sparris puré (f. 6 pers.). 425 gr. färsk sparris eller 1 burk konserv. sparris (1/2 lit.), 1/2 lit. kokande vatten, 1 tsk. salt, 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. ljus buljong, vitpeppar, socker, 3 äggulor, 1 del. tjock grädda, 10 gr. kallt smör.

Beredning: Användes färsk sparris, behandlas den på vanligt sätt och knopparna jämte 4 cm. af stjälken skäras af. Dessa sättas på i det kokande vattnet, tillsatt med saltet samt 1/2 msk. af smöret, och få koka tills de äro mjuka, då de läggas upp med hälslef och täckas öfver. I samma spad kokas den öfriga sparrisen omkr. 3/4 tim., hvarefter den passeras genom sikt och blandas med spadet. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., purén och den kokande buljongen spådes på litet i sänder och soppan får koka under rörning 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen, det kalla smöret lägges i och purén tillslås under kraftig vispning. Sist läggs sparrisknopporna i och purén serveras, om så önskas, med stekt bröd. — Användes konserverad sparris, värmas den endast i vattenbad. Knopparna läggs i soppskålen och af den öfriga sparrisen samt spadet beredes purén på samma sätt som föregående.

Kalfsteki i ugn (f. 18 pers.). 4 1/2 kg. gödkalfstek, 3 hg. späck, 2 msk. salt, 30 gr., 1 tsk. vitpeppar, 4 msk. smör (80 gr.), 2 lit. buljong eller vatten.

Beredning: Kylen med fransyskan användes. — Läggen hugges af och kokas till buljong att spåda steken med. Köttet, som bör hafva hängt 3-10 dagar, allt efter årstiden, bultas väl, torkas med en duk, urviden i hett vatten, alla seniga hinnor putsas bort. Steken späckas på ytterläret och ingnides med en blandning af saltet och pepparn. En långpanna upphettas, smöret fräses däri, steken lägges i med innanläret uppsättes in i het ugn att brynas och öses ofta med smöret. När den är brynt, spådes med den kokande buljongen, men ej mer än att den går omkr. 1/2 cm. högt i pannan; köttet får därefter steka, tills det är mört, eller omkr. 3 tim., hvarunder det öses öfver hvar 10:de min. och spådes med mera buljong, när så behöfves. Om steken blir för brun, öfvertäckes den med ett smörbestreukt papper. Serveras med afredd säs och blandade grönsaker samt små potatisar, gurkor och salader.

Mosspudding (f. 6 pers.) 4 äggulor, 1 1/2 del. scherry, 120 gr. socker, skal och saft af 1 citron, 5 blad gelatin, 3 msk. varmt vatten, 3 del. tjock grädda.

Beredning: Äggulorna, vinet, sockret, det finrifna citronsaftet och citronsaften blandas i en kastrull och vispas, tills sockret är smält. Krämen får därefter sjuda öfver elden, under kraftig vispning, tills den är tjock och pösig, då den aflyftes och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Gelatinet sköljes i kallt vatten och upplöses i det varma vattnet. Grädden vispas till hårdt skum. Först tillsättes gelatinet i krämen, och därefter nedröres grädden försiktigt. Massan fylls i vattensköldj och sockerbestredd form och får stå på is 3-4 tim. Då puddingen skall serveras, lossas den från kanten med en spetsig knif, uppstäljes på flat glasskål med tårtpapper och garneras med biskvier.

Omelett i form (f. 6 pers.). Stufning af kantareller: 1 burk kantareller (1/4 lit.), 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1/2 del. kantarellspad, 3 del. grädda, salt, hvitpeppar, socker.

Äggstanning: 3 ägg, 1/4 tsk. salt, 1/4 tsk. socker, 3 del. mjölk.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Beredning: Kantarellerna klappas in i en duk; skäras i skivfor och fräses i smöret, tills det blir klart. Svampen klämms upp ur smöret med en sked. Mjölet fräses därefter med smöret 2 min., kantarellspadet samt grädden tillsätts och säsen får koka 5 min. Svampen lägges i stufningen, afsmakas med kryddorna, lägges i en smord omelettform och äggstanningen vispas väl samt hålles öfver. Omeletten gräddas i ugn och serveras till smörgåsbordet.
I stället för stufning kan rökt skinka, skuren i tärningar och fräst i smör eller rivnen ost användas.

Gädda stekt i filéer (f. 6 pers.). 2 gäddor på 750 gr. st., 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 ägg, 3 msk. fint stötta skorpor.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 3 del. fiskbuljong (kokt på hufvud och ryggen), 1 tsk. salt (5 gr.), 2 del. tjock grädda.

Beredning: Gäddorna fjällas ej, rensas, skäras i filéer och ryggen beströs alla småben borttagas. Filéerna läggs med skinnsidan mot skärbrådan och köttet skäres från skinnen med en spetsig knif. Filéerna gnidas därefter med saltet och få ligga 1 tim., torkas åno, penslas på båda sidor med det uppvispade ägget och beströs med stötta skorpor. En aflång fiskform med lock smörjes med hälften af det kalla smöret, filéerna läggs i med den tunna sidan mot den tjocka, så att de ligga jämnt, resten af smöret lägges i flockar otvanpå, buljongen och grädden spådes på. Locket sättas på formen och fisken stekes omkr. 20 min. i varm ugn. Serveras

Äkta Schweizer-Broderier.

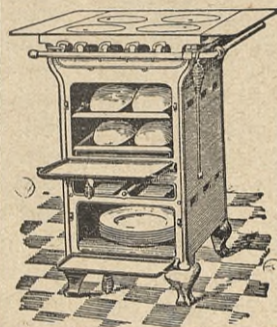
Trimmings, Frillings, Valenciennespetsar och Engelska Trådspetsar till underkläder m. m. Linnespetsar lämpliga till Gardiner.

Inkomna i stort urval!

Begär profver.

Alla profver sändas franko.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET,
STUREPLAN, STOCKHOLM.

HUSMÖDRAR!

ANVÄND GAS SOM BRÄNSLE

TY

GAS ÄR BILLIGARE ÄN VED.

GASSPISLAR VISAS OCH DEMONSTRERAS Å

GASVERKETS UTSTÄLLNING,
Stlmstel. 60 32. KUNGSGAT. 54 (F. D. 14). Rikstel. 28 93.

**BAST
ÄR**

**EKSTROMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK.

**A. C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG**

**Äkta Göteborgs-
Knäckebröd.**
Hygienkontrollant:
Dr. G. Hjort
af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

Albert och Marie
rekommenderas.
ARTIEBOLAGET ÖREBRO KEXFABRIK.
(Kungl. Hofleverantör).

BLOMSTERVÄNNER.
Använd Rosendahls Blomstergöding till Edra växter och Ni skall få dubbel glädje af dem. Säljes i burkar à 1/2 kg. till 75 öre i hvarje välorterad blomsterhandel eller direkt + 30 öre till frakt från Rosendahls Fabriker. Karlshamn. Rikst. 30.
Kem. analys och bruksanvisning medfölja.

**ORIGINAL
SINGER
SYMASKINER**

Världsberömda.
SINGER C:o
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filiales
på alla större platser.

Den gulaktiga färgen ä

Värgårda

Hafregryn—Hafremjöl
är en följd af den näringsrika glutenhinnans bevarande.
Analys (ägghviteämnen):
1:o) Värgårda 2:o) Fabrikat, där glutenhinnan är bortslipad,
13,8 % ca 10 %
OBS! Gröten härigenom mera näringsrik och aptitlig, ej klisterartad och slemmig.
Köp originalpaketer.

Obs.!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska

Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.

Från YSTAD HAPARANDA användes **YVY tvål.**
Säljes i hvarje välorterad parfym- och herrekliperingsaffär för 50 öre pr st. Österlin & Ulrikssons Kem. Tekn. Fabrik, - YSTAD -

Barnvågar uthyras.
Samtliga Sjukvårdsartiklar.
Kirurg. Instrumentfabr. A.-B.
50 i Drottninggat. 50 i Riks 12 27. Älm. 2 86.

En sparsam HUSMODER
använder alltid **Bäcksin's**
Amerikanska Jästpulver
Tillverkas af
OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG.

Köp
Schweizer
Taft

Begär prof på våra nyrer i svart, hvitt och kulört: **Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline**, 120 cm. bredt, från 95 öre metern. **Sammet** och **Plysch** till klädningar och blusar o. s. v. såväl som **blusar** och **rober** med äkta Schweizer-broderier i batist, ylle, lärft och siden. Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner portofritt och redan förtulladt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

Sejon Dantars och Strumpor.

PRIMA KVALITE!

BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT

MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE

SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFVÄRER.

med pressad potatis. — Saknas fiskform, brynes fisken i en stekpanna i hälften af smöret, hvarefter den lägges i en smord plattform. Resten af smöret lägges i flockar ofvanpå och grädden tillsättes. Ett lock pålågges och fisken får steka i ugnen omkr. 1 tim. I detta fall uteslutes persiljan. Hönsfrikassé (f. 8—10 pers.). 2 unghöns på omkr. 3 kg., 1 citron, 1½ lit. vatten, 1½ msk. salt (23 gr.), 1 lagerblad, 6 hvitpepparkorn, 1 nejlila, 1 klyfta portug. lök.

Sås: 1½ msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 6 del. hönsbuljong, 1 del. tjock grädda, 2—3 äggulor, salt, hvitpeppar, (socker). Beredning: Hönsen plockas, svedas, urtagas, sköljas mycket väl och hvarje höns skäres i 8 bitar, hvilka få ligga i friskt vatten 3—4 tim. De upptagas, inklappas i en duk, påsättas i kokande vatten, som skummas när det kokar upp, hvarefter kryddorna och löken tillsätts och köttet får saktat koka med tätt lock, tills det är mörkt, eller 1½—2 tim. De bitar, som först bli färdiga, upptagas och hållas varma i vattenbad. Spadet hopkokas och därpå beredes sås, köttet lägges däri och omskakas. På ett rundt serveringsfat lägges en

krans af kokt ris, köttet upplägges högt i midten och såsen hålles öfver. Anrättningen garneras med persilja och serveras mycket varm.

Ägg med senapssås (för 6 pers.). 6 ägg, 6 skivor hvetebröd, 3 msk. smör (60 gr.). Senapssås: 1½ msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 2 tsk. engelsk senap, 5 del. mjölk, salt, socker. Beredning: Äggen kokas 5 min., doppas i kallt vatten och skalas. Brödskiivorna skäras aflånga, urhalkas och stekas vackert gulbruna i smöret. De upplägges på varmt fat och på hvarje skifva lägges ett ägg. Smör, mjöl och senap fräses 2 min., mjölken tillsättes och såsen får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna och hålles öfver äggen. Anrättningen garneras med persilja och serveras som frukosträtt.

DET VAR EN GANG en fru, hvilken, som jag tror, uttalade en stor sanning, då hon sade: ett äktenskap kan aldrig bli riktigt olyckligt, såvida hustrun kan laga god mat. Nu böra därför våra fruar vara glada, då Iduns Kokbok utkommit i fullfärdigt skick, ty om man noggrant följer den kokboken, kan man med litet köksvana därtill verkligen laga god mat.

Boken kan dessutom genom sin väl ordnade uppställning, sin utförlighet med afseende på både dyrbarare och enklare rätter och sina planscher för ett hushållsintresserat sinne nästan utgöra en nöjesläsning. Man kan med största lugn använda dess recept, ty

Behagligaste och effektivaste afföringsmedel är Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxermarmelad för stora och barn. Pris 1 kr. pr ask. Finnes på alla apotek.

man märker genast, att det är en van och pålitlig hand som fört pennan och ett klart hufvud som dikterat texten; man vet att hvarje rätt blifvit pröfvad och afvägd inom den välkända hushållsskolans dörrar och att författarinnan, fru Elisabeth Östman-Sundström, har lika god teoretisk kunskap om födoämnenas beståndsdelar och värde, som hon har praktisk erfarenhet att tillreda desamma. Således kan man på goda grunder önska liflig afsättning åt Iduns Kokbok. Man ångrar icke att man köpt den.

SVAR

(Forts.)

Nr 22. Hustrun ärver ej mannen eller mannen hustrun, men de taga alltid sin giftorätt i boet, d. v. s. hälften af egendomen. I första rummet ärva den dödes fader och moder, därefter — om dessa ej leva — syson och därefter dessas barn, allt under förutsättning att intet testamente finnes, ty genom sådant kan den efterlevande maken tillförsäkras hela arvet eller kvarlåtenskapen. Ego.

Nr 23. Inträdesålder 21—30 år. God hälsa, skolunderbyggnad, motsvarande 5 eller 6 kl. af elementarläroverk. Ansökan ställd till styrelsen för hemmet, åtföljes af präst-, läkar- och skolbetyg, adr. på 2 ojäfviga personer, hvilka om sökanden kunna lämna tillförlitliga upplysningar, uppgift om föregående lefnadsförhållanden, sökandens fotografi. Kurs börjar den 1 maj och den 1 nov. Ansökningar skola vara inlämnade före den 1 febr. och före den 1 aug. Afgift: inträdesafgift 350 kr. af hvilka 250 återbetalas i det fall, att elev under profmånaden afgår. Elevkurs 12 månader, därpå 1 profmånad. Efter slutad elevkurs 6 månaders tjänstgöring såsom profsköterska. Såsom elev och profsköterska erhållas bostad och kost. Vunnen anställning såsom sjuksköterska förpliktar till 2 års tjänst, men berättigar till lön. I händelse af krig skall sköterska tjänstgöra på den ort, som föreningen bestämmer. Ebon.

Nr 24. För en ung flicka, som vant sig vid att gå krokig och som önskar få en rak, vacker hållning samt vinna grace och ledighet i sitt uppträdande finnes inget bättre medel än gymnastik. Finns kvinnlig gymnastikförening på platsen så blif medlem af den; annars kan ni med lika god hopp om framgång gymnastisera hemma, och vill jag i så fall rekommendera professor A. Wides bok »Bad och kroppsöfningar». Den kostar endast 1 krona. Men akta er för alla utländska »system» af hvad slag de vara må! Lingsk gymnastik skall det vara! — Om ni börjar med den genast och under sommaren hvarje dag förutom gymnastiken tar en simtur på 5 à 10 minuter, skall ni nästa jul knappast kunna gå krokig, därtill är ni då för spänstig och stark.

ALLA SNALLA BARN

THULE

FÅ MORGON OCH AFTON

THULE-CACAO

Ni kommer då äfven att ha en frisk hy och en klar, vacker blick. Har så hela er apparition förvandlats till det bättre, ger nog tafattheten med sig. Mot denna plåga kan en danskurs göra nytta, men för kroppshållningen är den nästan värdelös, undantagandes dock den » nakna » dansen, som ger sina utfövere en underbart vacker figur. Till sist: akta er för korsetten! Den är all skönhets naturlige fiende. Parbror Carl.

— I Buttericks mönsteraffär, Drottninggatan 57, Stockholm, finnes att få köpa en slags bröst- och rygghälare eller reformlif, hvilka äro förtäffliga att bära i dagligt bruk. För öfrigt meddelas till svar å eder fråga anvisning på ett par adr.: Fröken Anna Behles plastiska institut Stockholm; fru Elisabeth Hjortbergs plastikinstitut, Artillerig. 33, Stockholm; Richard Andersons musikskola, Brunngatan 28, Stockholm. Det förstnämnda torde passa eder bäst. Skrif och begär prospekt! Ego.

Nr 25. Melins system, Lärobok i stenografi af O. N. Melin; finnes i hvarje bokhandel. Ego.

— Stenografi kan ni mycket väl lära eder på egen hand — fast det blir ju svårt. Ni måste nedlägga hela ert energi på att inpränta de stenografiska tecknen samt därtill hörande exemplen. Läroböcker: Läs- och skriföfningar till Lärobok i Förenklad Snabbskrift.

ANALYS.

PROTON
(ren ägghvita framställd ur mjölk)
100 % ägghvita.
Pris pr ¼ kg.
Kr. 1:25.

SANATOGEN
och liknande kraftnäringspreparat
90—95 % ägghvita.
Pris pr ¼ kg.
Kr. 9:40.

På grund af sin utomordentliga renhet tillgodogöres PROTON fullständigt af kroppen och är därför ett utmärkt näringsmedel för svaga och sjuka personer.

Erhålles å alla apotek.

IDUNS KOKBOK

utgifven af Elisabeth Östman, afhandlar såväl matlagning i vanlig bemärkelse som bakning och konservering af kött, fisk, frukt, grönsaker och svamp, karamell- och konfektkokning, beredning af drycker och charkuterivaror, servering, borddukning och servetfbrytning och

är

vår modernaste kokbok till utstyrel och innehåll. Alla bokens 1,071 recept äro praktiskt pröfvade vid Elisabeth Östmans Husmoderskola och öfverskådligt uppställda, med ingrediensernas vikt eller rymdmängd noggrant angifven. Äfven helt unga husmödrar och tjänarinnor med mindre erfarenhet och vana finna därigenom en säker handledning,

den

är rikt illustrerad, med 12 färgtrycksplanscher, med afbildningar af köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grönsaker jämte fyra styckningsplanscher och två sidor med fotografier af olika servetfbrytningar. Det

bästa

beviset för bokens lämplighet som vår generations kokbok för det borgerliga svenska hemmet är, att det på mindre än två år tryckts öfver 25,000 exemplar af

kokboken.

Den kostar, komplett inbunden i ett vackert klotband, endast kr. 5:50 och den finnes att tillgå hos närmaste bokhandel eller hos A.-B. LJUS i Stockholm.

Pensionsförsäkring.

Allmänna Enke- och Pupillkassan i Sverige

meddelar försäkring för pensioner till efterlevande änkor och barn.

Inträde är öppet för hvarje svensk undersåte, som med afseende å hälso-tillstånd pröfvats antaglig och icke uppnått 60 års ålder. Pension kan betingas från 100 till 1,500 kronor. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller öck årliga premier.

All vinst tillfaller de försäkrade i form af årlig tillväxt af pensionen under den persons listtid som betingat pensionen. Pensionstillväxten utgår f. n. med 4.5 procent för år å det betingade pensionsbeloppet.

Prospekt portofritt. Adress: Storkyrkobrinken 11, Stockholm.

Mellins Food

är bästa kraftnärning för svaga, klens barn i alla åldrar. Bok om barns uppfostring gratis och franko från Mellins Food Depot, Malmö.

För samma pengar

kan Ni köpa dålig och god vara, det kommer blott an på vad Ni väljer. Låt icke vilseleda Eder genom att köpa en vara såsom varande »lika god» men i verkligheten blott underhållig efterapning, ty då äro Edra pengar dåligt använda.

Begär därför

uttryckligen Kathreiner, ty då erhåller Ni garanti att för Edra pengar få det sedan över 25 år bepröfvade mallkaffet.

Alltså försiktighet! Kathreiner är endast äkta i plomberade paket med prelaten Kneipps bild.

Obs.! Svenskt fabrikat.

Det är fråga om Eder hälsa.

På grund af direkta inköp och direkt befraktning från produktionsorterna äro vi numera i tillfälle att offerera våra omtyckta, i Terummet serverade Teer till 25 % lägre pris än förut.

N. K:s
Kinesiska Te

förpackadt i originalpaket om 225 gram netto pr paket

Kr. 1.50

N. K:s
Ceylon Te

förpackadt i originalpaket om 225 gram netto, pr paket

Kr. 1.50

Till landsorten mot postförskott.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET
KUNGL. HOFLEVERANTÖR-STOCKHOLM

För vintersäsongen!

IDUNS MODELLKATALOG n:r 1

nu utkommen!

Innehåller ett 90-tal vackra modeller jämte text. Stilfullt, koloreradt omslag!

Till salu hos bokhandlare, tidningsaffärer, samt erhålles mot 30 öre i frimärken portofritt från **Iduns Expedition, Stockholm.**

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästernsallégatan 38, STOCKHOLM.

KALMAR-ÅNGKVARNS

HVETEMJÖLER

"KALMAR VAPEN"

och

"VIKTORIA PATENT"

bästa hushållsmjöler.

För engelska sjukan, som bryter ut vid alla åldrar finnes säker hjälp med fullkomligt oskadliga, utvärtes medel hos undertecknad, som har 40-årig erfarenhet i sjukdomens botande. De mest framträdande symptomerna äro: blodbrist, slappa armar och ben, kalla händer och fötter, gnatigt lynne, ingen sömn och aptit. Somliga äta mycket men magra ändå, kroppen upplöses i slem, som stökar sig i hufvud, mage och leder, och som medför klåda, utslag och kyla. Slemmet slår sig på benbyggnaden, ryggen blir böjd och bröstet insjunket eller tvärtom, axlar, höfter, knän och fotleder bli obrukbara med tiden. När slemmet stöcker sig på strupen, kallas det struma. Ingen behöver resa hit, uppgif blott symptomerna i bref. Sneda lemmar bli delvis återställda. Sök bot i tid, särskildt för barnen, ty de lida ju oförskyllt. Bref besvaras mot dubbel porto. Många vackra intyg från tacksamma patienter finnas. Hanna Bengtsson, Munkg. 2, vid Pildammsvägen, Malmö.

Annonsera i Idun!

LIEBIG'S Köttextrakt

är ett naturligt hjälpmedel för köket, ty det består uteslutande af koncentrerad buljong, utan några som helst främmande tillsatser. Dess ovanskliga renhet och äkthet står under ständig kontroll af framstående vetenskapsmän.

Ensamförsäljare för Sverige: **Ivan Wahlstedt & Co, Stockholm, Göteborg.**

— Pris 75 öre. — Lärobok i Förenklad Snabbskrift. — Pris 1 krona — samt Skrifbok n:r 1. — Pris 20 öre.

Om ni nu — som förut blifvit sagt — använder hela eder energi, tror jag att ni snart nog skall lära eder steno-grafi. Skulle det ej lyckas, så kan ni vända eder till skrifmaskinsbyrån Remington, de bruka för en billig penning anordna kurser i steno-grafi eller anvisa lärare.

Parbror Georgius.

N:r 10. Köp ett godt råsidan liberty i naturfärg cremegul och gör en enkel liten klädning med kimonoblus, liten rund urringning med rynkning kring halsen och vid lifvet där den lätt rynkade kjolen sättes på något öfver midjan. Klädningen knäppes bak. Detta siden är lika användbart till vinter som sommar och blir blott vackrare efter hvarje tvätt. Af två rader mellanspetsar och en uddspets (äkta) kan man göra en liten krage, som pryder upp dräkten.

Tunnt hemsjöldstyg är också vackert men inte på långt när så starkt. K.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af Idun äger rätt att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Doc örbehåller sig redaktionen oinskränkt de öghenhet att utesluta de frågor, hvilka anses vara allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och vi betalar för det bästa svaret å någon af hånredan inifrån frågor, som insändes till redaktionen senast 8 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 26. Hvar bör änka, som ärfvt ett par tusen kronor och dessutom har en pension på c:a 2,000 om året slå sig ned för att erhålla de största ekonomiska fördelar af sitt lilla kapital (köp af liten gård eller hus) samt på samma gång bereda sina tre barn den bästa möjliga uppfostran. (Två gossar i ålder 13 och 10 år.) Vacker natur och billiga lefnadskostnader nödvändiga. Ej längre än högst 4 timmars resa från Stockholm. Landet eller småstad likgiltigt.

»Ensamstående».

N:r 27. Hvilken fransk tidskrift vore lämplig att läsa för att underhålla och förkofra mina kunskaper i franska språket? Vore tacksam för uppgift på några lättlästa böcker ur franska skönlitteraturen?

Intresserad.

N:r 28. Är april månad lämplig tidpunkt för resa till Schweiz närmast med tanke på klimatet? Hur tidigt kommer våren dit? Vore tacksam för uppgift på de mest sevärda platserna. Kan man reda sig med endast tyska? T. & L.

N:r 29. Hvar skall man vända sig för att kunna vara behjälplig vid tryckning af böcker för blinda? Har hört sägas, att man skulle kunna ha dylikt arbete i hemmet att syssla med på lediga stunder. T. L. M.

N:r 30. Skulle någon af Iduns läsarinna vilja upplysa mig om, vid hvilka skolor i Stockholm skolköklärläroinneexamen afläggas. 20-åring.

N:r 31. Hur skall jag behandla sydda spetsar för att få dem rena och samtidigt behålla sin ursprungliga fason? H. R.

N:r 32. Under 1911 års barnförslamningsepidemi träffades jag af sjukdomen och blef sedan ytterst svag i vänstra benet och högra vristen. Finns det någon som genomgått samma sjukdom och blifvit bra, och vill gifva 24-åring några goda råd om vägen till hälsa. Använder massage, elektricitet och bergsbad.

»Gif hopp».

N:r 33. Har hört att torkad mjölk skulle finnas som kan åter upplösas och användas vid matlagningen. Hvar kan dylikt mjölk få köpas och har någon af Iduns läsarinna erfarenhet om densammans användning? H. E.

N:r 34. På hvilken bildningsgrad bör man stå, för att bli antagen som bostadsinspektis? Hvilka personer böra uppvaktas för samtal? Huru lång är och huru mycket kostar en kurs. Som jag är fränskild ung fru vore jag tacksam för upplysning om det vore lämplig verksamhet för mig, då jag gärna också vill lämna all möjlig tid och omvårdnad åt min 1½ år gamle son. Tacksam för upplysningar äfven huru det ställer sig att bli barnvårdsinspektis. Siri.

N:r 35. Vore tacksam för anvisning på några trefliga frisyrer för 17-års flicka med långt ljust hår. Sigrid.

N:r 36. Jag har fått en kamera till julklapp och skall således lära mig att fotografera, men detta blir svårt nog, när jag inte kan få någon under-visning. Jag vore därför mycket tacksam, om någon erfaren af Iduns läsare ville vara god och rekommendera

sen enkel, praktisk och lättförstådd lärobok i fotograferingskonsten. Zuleika.

N:r 37. Kan någon af Iduns läsarinna gifva mig en ny och treflig idé att smakfullt anordna ett middagsbord? Är det omodernt att sätta små buketter vid hvarje kuvert? Fru Maja.

N:r 38. Vill någon af Iduns läsarinna gifva mig några anvisningar angående maskeraddräkter passande för flickor på 19 år. Tacksam för svar Lösnummerköpare.

N:r 39. Skulle någon af Iduns läsare eller läsarinna vilja gifva mig anvisning på något godt och bra och tillika trefligt pensionat (till cirka 100 kr. i månaden) i Berlin, helst Charlottenburg, lämpligt för en ung flicka. Tacksam för svar vore Elisabet.

N:r 40. Jag brukar alltid tvätta mitt hår själf, men har nu kommit till en plats där vattnet tycks vara fullkomligt otjänligt till hårtvättning. Trots kokning och de sista gångerna med tillsats af soda kan jag ej få håret rent, utan blir det istället alldeles styft och liksom klister. Regn och åvatten finns ej att få. Jag står alldeles räd- och hjälplös och vore mycket tacksam för ett godt råd. Hvilken tvål eller såpa eller pulver är för håret bäst? Huru skall jag behandla det för att hindra det att falla af och åter få det att växa? Jag har aldrig mjäll, aldrig huvudvärk, men huden afsöndrar ornormalt mycket fett, och håret har under sista året fallit af så jag nästan är kal på hjässan. Bedröfvad.

N:r 41. Min trädgård har i höst blifvit förstörd af tusentals mullvadshögar. Om någon ville ge mig ett råd mot detta onda, vore ingen tacksammare än A. E.

N:r 42. Har tänkt att börja med en s. k. Röda korsaffär. Hvilken stad i Sverige kunde vara lämplig? Hur mycket pengar fordras därtill och fordras att lägga in någon ansökan därom, i så fall, hvart skall ansökan ingifvas. Sjuksköterska.

N:r 43. Uti hvilken af städerna Gefle, Nyköping, Västervik, Karlskrona äro lefnadskostnaderna lägst och i hvilken af dessa städer vore trifsammast att bosätta sig och klimatet angenämast äfvensom naturen i omgifningarna vackrast, samt godt läroverk med glad och hurtig anda bland skolbarnen. Prenumerant sedan 1897.

På ett gott frukostbord

i vardagslag kan man lika lätt undvara bifstek, skinka, ägg, konserver etc. som — kinesiska svalbon. Dessa rätter kunna nämligen ersättas av andra, som äro lika välsmakande och med samma eller högre näringsvärde.

Vad som däremot icke kan ersättas är AXA havregrot eller AXA havrevälling, därför att denna föda är så lättsmält och besitter så högt näringsvärde. Den belastar icke onödigtvis matsmältningsorganen. Dessutom är den billig och rätt tillagad synnerligen välsmakande.

Köp originalpaketer, endast då kan man vara säker på att få AXA havregryn. Av ett paket å 55 öre erhållas cirka 30 portioner gröt. Således knappast 2 öre pr portion.

AXA

Jen. Lite mer fordras det allt. I. H. Nej, vi ha öfvernog af vers. Airam. Klingklang och ingenting vidare. Marita. Kan ej användas. Fru Hedda. Utredandet af den där frågan skulle lätt försäka en mängd pjollriga skriferier — och papperskorgen är redan så hårdt engagerad. Hugo, Lydia. Det är godt för skaldet att få sova — i papperskorgen. Inger Svenske. Nu som förut ha vi uppsjö på lyrik, hvarför vi måste afböja. Ema. Lämpar sig icke.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»26 år», Sala. 2:25 pr gång.
»25 år», Jordberga. 3:50 pr gång.
Likvid i postanvisning.

Förkylnings-sjukdomar, såsom Hosta, Bröstkatar och Influenta lindras och botas af Sirolin "Roche".

Välsmakande och aptitgifvande, bästa skydd mot bröst-åkomor.

Erhålles på alla apotek.

N:r 44. Då jag sällan vistas ute i något sällskapslif och inom kort kommer att förlöfva mig med en mycket intelligent man, som tillika innehar universitetsexamina, känner jag mig ganska ångslig och nervös för kommande byggnad med därtill hörande såväl convenance som klädräkt. Är icke riktigt hemma i allt som tillhör s. k. god sällskapsstons. Finns kanske någon lärorik bok hvarur man kan inhämta upplysningar? Hvilken af våra hushållsskolor anses vara den bästa och till vilket ungefärliga pris kan man erhålla god hushållsbildning? Oerfaren skänkska.

N:r 45. Skulle någon af Iduns läsekrets möjligen kunna gifva upplysning om fältskärer ännu utbildas i Sverige och i så fall hvar? Hur lång utbildningstid? Hur stora förstudier? Fru H.

N:r 46. Huru stor utstyrel af linne, lakan, handdukar m. m. beräknas skola behövas i ett tjänstemannahem med en årlig inkomst af 4,000 kr. pr år? Tacksam för upplysning vore Oerfaren.

N:r 47. Hvilken engelsk lärobok är lämpligast för själfstudium? Mary.

N:r 48. Hvar skall man vända sig för att sommartiden få sälja färsk svamp, såsom murklor, taggsvamp, kantarell, »Karl Johan» och färticka? V—m.

N:r 49. Hvar kan man få sälja skinn af Blå Bäfver? Hvar får man pr styck för vinterskinn? Sommarskinn? Lärarinna.

N:r 50. Hvar skall en fattig student-ska få hjälp att fortsätta sina studier? Har redan förut studieskuld och drar mig för att göra denna större. Huru och hvar söker man Ceder-grenska stipendiet? På hvilket annat sätt skulle man kunna få hjälp? Fattig studentska.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Erke H. Ni är nog i samma predikament som den »lilla sparfen oansenlig» som från en gren sjöng sin »lilla visa oansenliga. Ni kan inte uttrycka era känslor annat än med svaga toner. Nöj er då med samma publik som han.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag 18: att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg. 37. Expeditionstid kl. 9-4, lördagar 9-2. Rikst. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

GUVERNANT, enkel och anspråkslös erhåller genast plats på landet, för att undervisa två barn, för inträde i 2-3 klass läroverk samt musik. Svar med uppgift om rekomm. och löneanspråk till Postfack n:r 1, Strömsnäs bruk.

SKÖTERSKEPLATSEN vid Arboga Epidemiskjukhus är ledig. Lön 450 kr. Ansökan jämte betyg insändas till ordföranden i Hälsovårdsnämnden före den 20 februari 1913.

UNG, bättre flicka, snäll och pålitlig erhåller plats nu genast på större egendom i närheten af Helsingborg, att se till och passa två små flickor, ålder 3 mån. och 4 år. Svar till »Pålitlig», Möarp.

TILLSKÄRSKOR med goda rekomm. får plats till våren. Vidare korrespondens. Svar till »H. C.», Vänersborg p. r.

ISRAELITISK FLICKA erhåller plats som frielev vid svenskt massage- och gymnastikinstitut samt afgiftsrikt inackordering i god familj under pågående kurs om amölan jämte foto. och uppgift om äldre och familjeförhållanden insändas till »Frielevplats», Iduns exp. f. v. b.

ELEVPLATS finnes den 1 febr. å Kronpr. Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn. Vidare genom Dir. C. Virgin, Kungsg. 51, Sthlm.

BARNKÄR FLICKA att med fruns hjälp utan jungfru sköta hemmet i anspråkslös ämbetsmannafamilj i närheten af Stockholm. Svar med uppgift på anspråk till »K. H. O.», Postf. 77, Söcksund.

BILDAD, barnkär flicka för 2 barn, i ålder 3-6 år, som åtager sig att städa och duka samt är kunnig i enkla sömnad, får plats den 24 april i ämbetsmannafamilj. Obs! sofplats i barnkammaren. Svar med foto., rek. samt uppgift om äldre och löneanspråk till »Anspråkslös», Karlshamns p. r.

HUSFÖRESTANDARINNA, omkr. 30-årig, bildad, enkel, af bättre familj, sökes att bestyra bildadt, beroende ungarlshem. Upplys. och foto. till »Bästa ref.», Malmö p. r., intill 15 mars.

UNG, frisk lärarinna för mindre barn eh. pl. Svar, villkor, ref., foto. m. m. till D:r Bergholtz, Glafva (Värmland).

LÄRARINNA. Att undervisa 11-årig flicka i 2:dra klassens kurs samt vara husmodern något behjälplig vid tillsynen af en baby, önskas ung dam af god familj nu genast. Svar med porträtt, rek. och löneanspråk märkt »Disponentfamilj på landet», under adr. S. Gumellii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

PLATS SOM FÖRESTANDARINNA vid Sundsvalls stads nyrättade barnupptagnings- och förlossningsanstalt kungöres härigenom till ansökan ledig, att tillträdas nästa 1 april. Ansökningshandlingar, åtföljda af frejdebetyg, skola vara insända till Fattigvårdsstyrelsen i Sundsvall före kl. 12 på dagen den 12 nästa febr. Löneförmaner: kontant årslön 500 kr. jämte fri kost och bostad. Sundsvall den 20 jan. 1913. FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

ENKEL, frisk, bättre flicka får plats i prästgård i Jämtland att vara husmoders hjälp och sällskap, anses som familjemedlem. Hushållet: herre och fru, köksa finnes. Svar med rek. och uppgift å löneanspråk sändes skyndsamt till »Prästgård i Jämtland», Iduns exp., Stockholm.

SNÄLL, anspråkslös lärarinna erhåller plats att undervisa 10-årig flicka. Intresserad för att biträda i hushållet har företrädare. Friskbetyg och lönepresentationer adr. »Landtbrukarehem», Jönköping.

GODA PLATSER för lärarinnor, vård., sjuksköt., kontors-, sällskaps-, hushålls-, barnfröknar gen. Norra Inack.-Byrån. Malmsskillnadsg. 27, Sthlm.

VID BRUK i Västmanland får duglig hushållsfrökn plats. Tvänne jungfrur finnes. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

Bildad, enkel, medelålders, något resvan flicka, vänlig och lugn, gärna gymnast eller sjuksköterska, sökes att medfölja 2 unga flickor till vintersanatorium. Vistelsen där är 6 å 8 veckor. Svar med lönepr. rek. och foto. till »Omkr. 1 febr.», under adr. S. Gumellii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Föreständarinna för ett hemslöjds magasin önskas. Lön 1.500 kr. jämte 2 % tantiem. Platsen tillträdes 1 mars. Ansökan insändes före 15 febr. till folkskoleinspektör Alfr. Fridén, Linköping.

Två elevplatser vid Fjæstaads Gobelinväveri, Arvika.

Undervisningsvan fröken

af god familj, som är i stånd att med energi hjälpa en 10 års pojke i andra klass med läxläsning samt meddela honom de första grunderna i pianospelning erhåller genast plats i villasamhälle nära Stockholm. Den sökande bör äfven vara till hjälp och sällskap. Sykkunnig äger företräde. Svar med foto. samt uppgift å löneanspråk och alla öfriga närmare upplysningar torde sändas till signatur »Låxhjälp 1913», under adr. S. Gumellii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

En duglig och pålitlig bageriförestånderska erhåller plats vid Vänersborgs hospital och asyl den 23 mars. Lön 425 kr. och allt fritt med 1:sta klassens kost. Bestyrkta betygsafskrifter insändas till Hospitalskontoret, Vänersborg.

Husmoder-platsen

vid Gäfle stads fattigvårdsinrättning sökes före den 1 mars innevarande år genom till Gäfle stads fattigvårdsstyrelse ställ, egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af sökandens fotografi, ålders- och frejdebetyg, läkarbetyg samt de intyg, helst i vidimerade afskrifter, sökanden vill åberopa till styrkande af sin kompetens. Alder 30-40 år. Platsen, som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt och skall tillträdas den 1 maj 1913 eller, efter öfverenskommelse senare, aflönas med 600 kr. pr år, hvarjämte bestås ett möbleradt bostadsrum och fritt vivre m. m. inom anstalten.

Närm. upplysningar lämnas af Fattigvårdsbyrån, Gäfle. Gäfle i januari 1913. Fattigvårdsstyrelsen.

Föreständarinne-platsen

vid Gäfle fattigvårds Barnasyl sökes före den 1 mars 1913 genom till Gäfle stads fattigvårdsstyrelse ställ, egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af sökandens fotografi, ålders- och frejdebetyg, läkarbetyg samt de intyg, helst i vidimerade afskrifter, sökanden vill åberopa till styrkande af sin kompetens. Sökanden skall vara i åldern 25-35 år, ogift, för barnavård intresserad och utbildad samt om möjligt äga kunskap i sjukvård och någon kännedom om en kindergartnarlärarinns uppgift.

Platsen, som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt och skall tillträdas den 1 april 1913 eller, efter öfverenskommelse senare, aflönas med 600 kr. kontant pr år, hvarjämte bestås ett möbleradt bostadsrum och fritt vivre m. m. inom anstalten.

Närm. upplysningar lämnas af Fattigvårdsbyrån, Gäfle. Gäfle i januari 1913. Fattigvårdsstyrelsen.

PLATSSÖKANDE

EN UNG FLICKA af god familj, som tagit realskolexamen och fullt behärskar tyska språket samt är kunnig i sömnad och handarbete, önskar plats som guvernant eller hjälp och sällskap. Rekommendationer finnes. Svar till »W-m», Säfte p. r.

UNG, bättre flicka önskar komma i god familj för att lära hushållsgörömmål. Vill anses som familjemedlem. Är villig att betala något för sig. Svar till »18 år», Pataholm p. r.

UNG FLICKA, som genomgått hushåll, önskar plats i början af febr., som husmoders hjälp, helst där jungfru finnes. Tacksam för svar till »M. E. Q.», Box 30, Norrköping.

UNG FLICKA, som genomgått husmoderskurs i Drottning Josefines hushållsskola, önskar i barnlös familj på landet tillsammans med husmodern utan jungfrus hjälp utträta i ett bättre hem förekommande göromål. Reflekterande härå bedes sända svar med uppgift om lönevillkor m. m. märkt »Godt hem». Åhus p. r.

I BÄTTRE FAMILJ önskar 18-årig, musikalisk flicka, som genomgått 8-kl. läroverk (med därtill hörande kurs i huslig ekonomi) plats som husmoders hjälp och sällskap samt ev. läsa med minderåriga barn. Svar emotföres tacksam till »Febr. 1913», Östersund p. r.

BILDAD, duglig flicka önskar plats som verklig hjälp hos ensam, äldre dam eller äldre herrskap, gärna på landet. Fina ref. Svar till »Samvetsgrann», Iduns exp. f. v. b.

FÖR EN UNG FLICKA, (danska), 22 år gammal, sökes från slutet af febr. plats, för att under bildad husmoders ledning lära hushåll. Hon är villig att i början betala för sig. Svar med pris och andra nödiga upplysningar utbedes till Sv. Telegramb., Malmö, under märke »Hushållselev».

EN FLICKA som genomgått väfkurs (praktisk och teoretisk), innehar praktik i väfnad och kunnig i mönsterritning, önskar plats hos någon driftig väfverska eller vid hemslöjd. Svar till »Väfnad», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

JUNGE DEUTSCHE geprüfte Lehrerin sucht Stellung zum April in schwedischer Familie als Erzieherin. Schwedische Sprache vorläufig unbekannt, doch grosses Interesse dafür vorhanden. Gefällige Offerten an Fr. Gertrud Munkel, Freienwalde a/Oder.

STADAD FLICKA, som kan sy och förr varit något ute, önskar som hjälp för fru plats i god familj. Tacksam för svar till »Arbetsam bergslags», Iduns exp. f. v. b.

MEDELÅLDERS DAM, som förr varit lärarinna och äfven värdinna, önskar att mot fritt vivre komma i ett hem, där hon kan göra sig nyttig på mångahanda sätt. Svar till »S-g.», 45, Iduns exp. f. v. b.

TYSKFÖDD 18-årig svenska, med tyska som modersmål och med någon färdighet att tala svenska, söker plats i bildad svensk familj med ungdom, helst på landet, som sällskap eller för att gå frun tillhanda. Ingen lön eller reseersättning. Närmare gen. Pastor Helander, Berlin-Friedenau.

YOUNG ENGLISH LADY (age 23) requires situation in Stockholm to converse in English and help in the house. Reply to »Dorothy», Iduns exp., Sthlm.

UNG elementarbildad flicka önskar plats i familj som guvernant. Villig att deltaga i inom hemmet förekommande göromål. Svar till D. Borre, Täby, Söderköping.

MOT FRITT VIVRE önskar 18-årig flicka från godt hem plats att deltaga i alla hushållsgöromål, helst på prästgård eller herregård ej långt från Stockholm. Svar till »Familjemedlem 18», Iduns exp., Sthlm.

UNG FLICKA af god familj önskar nu eller till våren plats i bildadt hem som husmoders hjälp. Någon lön önskvärd. Svar till »Våren 1913», Hvarf.

UNG FLICKA från godt hem önskar komma i en god familj, att mot fritt vivre hjälpa till med lättare sysslor, som förekomma i ett bättre hem. Tacksam för svar till »Edit 19 år», Iduns exp. f. v. b.

PLATS önskas af en medelålders flicka, som vill hjälpa till med inomhus förefallande göromål, villig se till barn, kunnig i sömnad. Svar »Plikttrogna», Svenljunga p. r.

20-ÅRIG FLICKA, som genomg. skolkök, van och intresserad af husl. sysslor och handarb., önskar plats, helst å landet. Svar »H. R.», Norjeby, Blekinge.

FÖRESTANDARINNA söker till bruks-hotell eller pensionat eller också för egen räkning förestå mathållningen för kontors- eller annan större personal. Svar till »Bruk», Iduns exp., f. v. b.

BÄTTRE FLICKA önskar plats i vänlig och tillmötesgående familj där jungfru finnes. Är kunnig i enklare matlagning och är villig att deltaga i förekommande göromål. Svar till »Familjemedlem», Eneröda.

UNG FLICKA af god familj i lands-ortsstad önskar mot fritt vivre plats i finare familj i Stockholm som sällskap och hjälp vid barnens läxläsning. Vistats i Tyskland och England för språkstudier samt genomgått Fackskolan i Uppsala. Svar till »22-åring», Stockholms Uthyrningsbyrå, Kungsträdgårdsgatan 12.

BILDAD, examinerad barnsköterska önskar plats, helst för spädbarn. Familjemedlem. Svar till »Goda rek.», Iduns exp.

BÄTTRE FLICKA önskar plats i familj för att deltaga i och lära hushåll. Svar till »Familjemedlem», Löneberga.

ELEMENTARBILDAD FLICKA, kunnig i enklare matlagning, sömnad, väfnad och handarbete, söker plats i godt och vänligt hem omkr. den 15 febr. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »Barnkär», Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

En 25-årig frisk och stark flicka

önskar (1 mars) plats i finare familj där jungfru finnes att gå frun tillhanda och deltaga i husets sysslor. Lön önskas. Svar till »H. S. Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

Hushållsvan, bättre flicka

önskar plats å herrgård, prästgård eller dyl. på landet. Genomgått husmoderskola, kunnig i matlagning, bakning och husliga bestyr. Eget rum och lön önskas. Tacksam för svar till »Arbetsam», Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig sjukgymnast

önskar plats. Husligt intresserad. Svar till »Ellin», tidn. Hallands exp., Halmstad.

Ung, husligt intresserad flicka, som med goda betyg genomgått husmoderskolan Elna, Göteborg, önskar plats i treflig familj för att under skicklig husmoders ledning deltaga i hushållet. Lön önskvärd, ehuru ej vilkor. Svar till »Genast», S. Gumellii Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

Plats som barnfröken

för mindre barn sökes af ung flicka kunnig i sömnad och van att deltaga i husliga göromål, 5-årigt betyg från förut innehafd liknande plats kan företes. Svar till »Mycket ordentlig», Sörmlandspostens exp., Eskilstuna.

Undervisningsvan

elementarbildad flicka önskar plats som guvernant å minderåriga. Svar till »Musikalisk», Ystads Annonsbyrå, Ystad.

Som sällskap

och verklig hjälp till äldre dam eller familj söker ung flicka plats. Kunnig i handarbete och enklare sömnad. Svar till »Norrländska 27», Sörmlandspostens exp., Eskilstuna.

Kvinnlig Gymnastikdirektör

önskar plats i Sverige i familj eller på institut. Svar till »26 år», Iduns exp.

HUSHÅLLSELEVER emottagas fortfarande, på längre eller kortare tid, af änkefru Anna Andersson, förut boende vid Sweden och Wik. Adress Promenaden 66, Falun.

HUSHÅLLSELEVER erhålla grundlig undervisning och god inackordering i landligt hem. Svar till Fru Emilia Key-Aberg, Tranås.

EN MEDELÅLDERS DAM kan få god inackordering på nyret i naturskön trakt, härlig luft, goda kommunikationer, på landet, nära stad. Svar till »Stilla hem», Bergvik p. r.

NITTONÄRIG FLICKA önskar inackordering i fin familj i Värmland eller Södermanland, där ungdom finnes. Svar till Box 4, Astorp, Skåne.

KONFIRMANDER. Enskilda konfirmander mottagas under sommaren 1913 i Skölfvene prästgård, 12 km. från Herrljunga station. Närmare underättelser genom kyrkoherde G. Guldbrand, Skölfvene.

ETT par flickor kunna få god inack. i prästhem, 15 min. järnv.-resa från Malmö, samt tillfälle att lära hushåll, väfning, knyppling samt öfriga handarb. Mycket goda ref. Svar till »Prästhem», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING önskas af ung flicka i bättre familj i stad eller på landet för deltagande i hushållsgöromål, helst där ungdom och tillfälle till förtröelse finnes. Svar med pris pr månad till »Köpmansdotter», Iduns exp. f. v. b.

I LUGNT OCH FRIDFULLT HEM på landet i södra Sverige mottagas några få inackorderingar. Mild, härlig skogsluft. Goda kommunikationer. Rikstelefon. Närmare meddelar Fru I. Stålhammar, Spjutsbygd.

FÖRLOFVAD eller annan flicka kan längre eller kortare tid få lära matlagning hos familj boende i större kyrkoby. Pris med vivre 65 kr. pr månad. Svar torde adr. »Stations-samhälle», Borås p. r.

INACKORDERING i Stockholm önskas af tvänne bättre flickor i pensionat eller familj. Svar till »Inackordering», Iduns exp., Stockholm.

EXAMINERAD lärarinna undervisar i sitt hem Regeringsgatan småbarn i de första grunderna. Svar till »W. R.», under adr. S. Gumellii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Oumbärlig för alla sömmerskor,

och i öfrigt för alla damer, är TRYCK-KNAPPEN «BIJOU» med originalffäder i ett stycke, utgörande den förträffligaste knäppning för Klädningar. Sluter till mjukt och säkert och öppnar sig ej af sig själf, samt ger en slät yta. Garanterad rostfri. Begär endast märket Bijou, som finnes att tillgå i alla sybehörsaffärer.

Det bästa läkemedlet är

NISSENS

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Gymnastikdirektörsexamen

aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 14 sept.
Prospekt gen. *kapt. J. Thulin, LUND.*

Vid

Göteborgs Gymn. Institut,

Göteborgs Arkader, Göteborg,

längsta specialkurs i Sjukgymnastik o. Massage börjar vårt rminen den 14 jan. 1918. Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens

(ott-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 i. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städe under adress Saltsjöbaden.

Dr. Elin Beckmans Hettluftsinstitut,

Barnhusgatan 12. Riks. 105 52. Sthlmst. Br. 45 52. Rådfrågningsstid hvard. 1/2 3-4. Behandling af reumatism, gikt, efterbehandling af ledsador, neuralgier, frostsador och vissa fall af börjande åldersdomsbrand.

Obs. I Kan äfven anordnas i patientens hem.

Sahlströms Förlösningshem

Södra Förstadsg. 4, Malmö. Telef. 1238. Ester och Gertrud Sahlström. Ref. Prof. Essen-Möller, Lund, Dr. Gröne, Malmö.

Malmö Privata Förlösningshem,

Henrik Smithsgatan 1. Tel. 8919.

Hemmets läkare: Dr. Körner.

Enskildt rum 5 kr. pr dag. Half-ensklid 4 kr. pr dag. Förlösnings-afg. 50 kr. Patienter mottagas & hemmet någon tid före förlösnigen. Prospekt sändes.

DAMER som ha dålig hårväxt böra pr omg. sätta sig i förbindelse med undertecknad, som under årat gradvis förlorat nästan allt sitt hår, men som genom en lycklig slump lyckats finna ett likaså effektivt som billigt och enkelt sätt att få det tillbaka igen. Bref besvaras mot 30 öre i porto. Fru ULLMAN, Storgatan 68, Linköping.

Vårda hyn!

Engelsk pat. Skönhets-Cream Snowleen gör röd och grof hy vit o. len. Renar huden, borttager rynkor, finnar, porraskar, fnassel, fräcknar o. närsrodnad. Efterlämnar ingen fettglans, därför användbar på dagen. Säljes till Kr. 2 i Kom. Tekn. affärer samt till landsorten mot postförskott direkt från Snowleen Depöten, Gefle D.

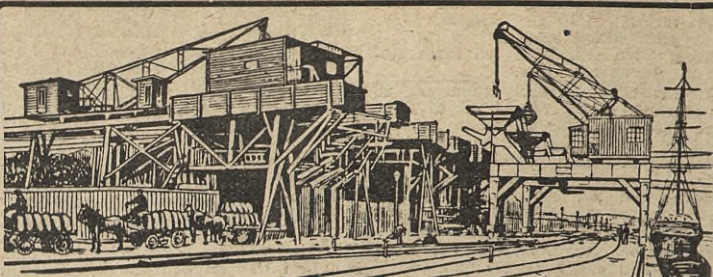
MOMENTAN. Bästa färgmedel för hår och skägg. Är för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr sats.

Ziwertz Efr., Göteborg,
Återförsäljare rabatt.

Javana Lelu

det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr.

Franska Parfymmagasinet,
21 Drottningg. 21, Sthlm. Hofleverant.

H. G. Söderbergs Import A.-B.

Prima Antracit, Hushållskol, Briketter, okrossad, krossad och småkrossad Koks

Hemköres till alla stadsdelar. All krossning och sortering sker vid våra nya anläggningar vid Vårten, hvarigenom en jämn och stybbfri vara kan utloftas.

R. t. 59 14, 30 92, 5 75, 118 09, 118 12. A. t. 4 51, 30 92, 12 82, 25 82.

Köttsoffa

bereder man bäst af **MAGGI'S** Buljong-Tärningar

Åhlnska skolans kurs i huslig ekonomi

börjar onsdagen den 5 februari. Anmälningar mottagas och upplysningar lämnas alla dagar kl. 12-2 i skolans lokal Dalagatan 16-18 eller hos fröken M. Cassel, Floragatan 13. Sthlmstel. Öst. 51 90.

Helsingborgs Husmoderskola.

Husmoderskola öppnas i Helsingborg, Drottninggatan 13 i tr., måndagen den 10 mars 1918. Teoretisk o. praktisk undervisning i finare o. enklare matlagning, bakning, konservering o. alla inom ett hem förekommande göromål samt handarbete o. llnesömnad. Prospekt o. närmare upplysn. på begäran.

Emmy Öberg, f. d. Skolköksläroverin vid Sundsvalls Läroverk för flickor.
Gunborg Myrberg, Skolköksläroverin.

Nuv. adress: Aschebergsgatan 14 A, Helsingborg.

Hushållsskolan vid Ljungby (Småland)

mottager nya elever. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering af kött, servettbrytning, smöruppläggning, borddukning m. m. samt diverse moderna handarbeten Hälsoam luft. Vintersport. Begär prospekt. Adress: "Officersdotter", Ljungby.

Elfte häftet

af "Moster Emmas väfbok", nya mönster i fyra skaff (äfven användbara till broderi) för mattor, gardiner, kostym- och möbetyger, bonader m. m. Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från Moster Emma, Kneippbadet.

Etablerad 1847.

Allcock's Plåster

EAGLE BRAND.

Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Hosta, Förkylningar, Klens Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindrar förkylningar att fatta för djup rot.

Reumatism i Skuldrorna förhindras genom användande af Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhålst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller,

Fullkomligt vegetabiliska.

TAG DÅ UTAF **Brandreth's Piller** (Est. 1752.)

Vid förstoppning, gallsjuka, hufvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.

FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.

ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

Joh. Lundström & Co A.-B.

KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT

HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

RIKS.	4 27	Skeppsbron 18	22 88	ALLM.
	22 20	Strandvägen 17	60 19	
	20 12	Norr Mälarstrand 22	61 98	
	74 47	Söder Mälarstrand	30 60	

LILJEHOLMENS

Stearinfabriks-Aktiebolag

Kungl. Hofleverantör

STOCKHOLM Sö.

Kronljus	Kanalljus
Stakljus	Grenljus
Lyktljus	Julgransljus
Altarljus	Cykelljus

Illuminationsljus

Pianoljus "Splendor" i engelsk typ.

Endast superior och prima ljus äro stämplade "LILJEHOLMEN"

Lättantändliga veckor enligt svenskt patent N:o 16705

GALA PETER

världens första Mjök-Chocolade.

Lektioner i Llnesömnad.

(äfven Blusar, Barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling. - Hvarje elev disponerar en symaskin.

Stockholm: Siblylegatan 36, 4 tr. (hörnet af Karlavägen). Riks 35 30. Allm. 210 04.

Malmö: Fersens väg 2, 3 tr. (hörnet af Regementsgatan). Riks 44 90, event. 40 88.

Karin Egnér. **Eva Egnér.**

Mot grått hår.

Enda fullt tillförlitliga oskadliga medel som återgifver hår och skägg dess ursprungliga färg. Pris 5 50 + porto

Endast i **Fanny Gelins Parfymmagasin,** 5 Malm Morgsg., Sthlm. Kungl. Hof.

Döfva personer!

Storartad elektrisk uppfinning är den världsberömda, patenterade hörapparaten »Akustika». Personer med ytterst försvagad hörsel finna ovärderlig hjälp. Guldmedalj Wien 1912. Begär prospekt. G. H. Morén, Klara Södra. Kyrkogata 5, Stockholm.

Vårda hyn!

(Majorskan Edmann.)

Creme Idéale gör hy, hals och händer vackra. Fin parfym 2 50

Poudre de Riz Idéale, utsökt och oskadligt ansiktspuder 3.-

Rynktinktur förminskar rynkor, gör hyn ungdomligt skär 3 25

Champoing renar fullt, borttager mjål, ger glans 2.-

Absolut oskadligt enligt handelskemist. I parti och minut hos

Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör.

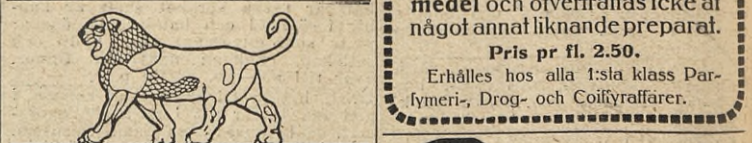
21 Drottninggatan 21, Stockholm, samt i de förmämsta parfymaffärer.

Ferrin

Fås på apoteken.

Bästa järnmedel utmärkt styrkande. Apoteket Lejonet, Malmö.

Prenumerera på **Barngarderoben!**

BRUNKEBERGS-TEATERN

Alltid veckans bästa nyheter!

KASSMAN & Co, Norrköping.

Telegrafadress: Kasskomp. Rikstelefon 2002.

Specialtillv.: "Wellwoven", högsta kvalité af tyger i svart, blått, grått tillhandahålles genom herrarn engrossister o. klädeshandl

Idun utgifves denna vecka i A och B.